

VREEMDELING OF NIEUWKOMER

Hoe door middel van taal het plenaire debat over inburgering in de Tweede Kamer tussen 15 maart 2017 en 17 maart 2021 vorm kreeg en hoe deze in verhouding stond tot het maatschappelijk debat

Lisa Gijzen
6088953
MA Neerlandistiek
Universiteit Utrecht
28 oktober 2022

Begeleider:
Drs. E.N. Besamusca
Tweede beoordelaar:
Dr. R. Zendedel

Voorwoord

Daar ligt 'ie dan. Bloed, zweet en tranen, kun je wel zeggen! Nee hoor, geen bloed, vooral zweet en een paar tranen. Toen ik in februari begon, had ik niet verwacht dat ik het pas eind oktober in zou leveren. Nu het zo is, ben ik zó blij met dit uitstel. Ik heb al mijn energie in mijn geweldige stage kunnen steken, én ik heb een scriptie geschreven waar ik ook alles voor heb gegeven en heel trots op ben!

Natuurlijk wil ik ook graag een paar mensen bedanken: Emmeline, voor de geweldige begeleiding. Door onze wekelijkse gesprekken kon ik telkens weer vol goede moed verder. Sijtje, voor het terugtrekken als ik door de bomen het bos even niet meer zag. Suus, voor al die dagen die we samen in de UB met liters chai latte hebben doorgebracht. Daarnaast mijn ouders, Bram, Lisa, Laura en Tessa, voor het keer op keer nakijken van mijn stukken.

Dank jullie wel! Voor alle lieve berichtjes, jullie steun, advies én af en toe afleiding.

Nu ligt hij hier dan echt. Ik ben, op een paar korte momentjes na, nooit het enthousiasme over mijn onderwerp verloren. De Nederlandse identiteit boeit mij ontzettend. Het is iets waar zó veel meningen over zijn en dan nóg kiezen we er met elkaar voor dat ze bestaat én dat mensen zich moeten aanpassen aan 'ons'. Ik hoop met deze scriptie onder andere te laten zien dat hier eigenlijk toch echt nog een keer over nagedacht moet worden. Zo absoluut is onze identiteit namelijk niet. Als we met zijn allen nou eens wat aardiger zijn voor elkaar en anderen, zou de wereld zo veel mooier zijn!

Samenvatting

Nieuwkomers in Nederland moeten inburgeren, omdat de overheid het belangrijk vindt dat zij kunnen participeren. Op het inburgeringsexamen is in de Nederlandse samenleving veel kritiek. De vragen in het examen over de ongeschreven gedragsregels worden bijvoorbeeld normatief en etnocentrisch genoemd. Omdat Nederland een parlementaire democratie kent, zou het politieke debat een weerspiegeling moeten zijn van het maatschappelijke debat. Om te onderzoeken hoe het politieke debat over inburgering eruit ziet en hoe dat zich verhoudt tot het maatschappelijke debat, staat in dit onderzoek de volgende vraag centraal:

Hoe ziet het plenaire debat over inburgering eruit in de Tweede Kamer tussen 15 maart 2017 en 17 maart 2021 en hoe verhoudt zich dat tot het maatschappelijk debat?

Uit eerder onderzoek bleek dat de voorwaarden voor een succesvolle integratie ter discussie staan. Waar eerst het aanleren van een nationale identiteit centraal stond, ervaart men dat sinds de 21^e eeuw steeds meer als problematisch (Broeders, Kremer en Meurs, 2008; Dagevos en Grundel, 2013; De Hart, 2019b; De Hart, 2019c; Leerssen, 2015). Integratie, dat volgens Smeets en Steijlen (2006) uit vier dimensies bestaat – de structurele, de culturele, de interactieve en de identificatiele – kan volgens Broeders, Kremer en Meurs (2008) het best bereikt worden door te investeren in het proces van identificatie in plaats van het aanleren van een identiteit.

Middels het taalgebruik van de partijen in de plenaire debatten, is onderzoek gedaan naar de uitingen over inburgering en de visie die daaruit blijkt. Taal construeert namelijk de werkelijkheid (Van den Berg, 2004). Patronen in het taalgebruik hebben vaak als onbewust gevolg dat ze verwachtingen creëren van de werkelijkheid en dat deze verwachtingen ook waargemaakt worden.

Uit het onderzoek bleek dat er in de plenaire debatten, met als onderwerp Migratie en integratie, vooral veel gesproken werd over immigratie in haar algemeenheid en over de vraag wie er wel en niet in Nederland mag blijven. Inburgering stond in veel mindere mate centraal. Wanneer het wel over inburgering ging, stonden ook daar de formele aspecten hoger op de agenda dan de inhoud. Het ging dan vooral om het integratieprobleem en de vragen van het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij werden als nutteloos ervaren. De voornaamste oplossing die werd geboden is het herzien en het aanpassen van dit onderdeel.

Al met al was de constatering dat er tussen het maatschappelijk en het politiek debat een *missing link* is, in aanvulling op de twee *missing links* van Te Velde (2008). Het politieke debat sluit dus niet naadloos aan op het maatschappelijke debat. De conclusie kan echter niet als absoluut ervaren worden, omdat het corpus relatief klein was. Volgend onderzoek, met meer data, zou dit moeten uitwijzen.

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Context	5
2.1 Inburgeren in Nederland.....	5
2.2 Het inburgeringsexamen.....	5
2.3 Kritiek.....	6
2.4 Maatschappelijk debat.....	6
2.5 Parlementaire democratie	7
2.6 Hoofdvraag en relevantie	8
3. Theoretisch kader	9
3.1 Nationale identiteit.....	9
3.2 Problemen met nationale identiteit.....	9
3.3 Integratie	10
3.4 Identificatie.....	10
3.5 Taal en de werkelijkheid	11
3.6 Termen	12
3.7 Hoofdvraag en deelvragen.....	13
4. Methode	14
4.1 Corpus.....	14
4.2 Werkwijze	15
4.2.1 Deelvraag 1	16
4.2.2 Deelvraag 2	16
4.2.3 Deelvraag 3	16
4.2.4 Deelvraag 4	17
5. Resultaten.....	18
5.1 Deelvraag 1	18
5.2 Deelvraag 2	19
5.3 Deelvraag 3	20
5.4 Deelvraag 4	21
6. Discussie	23
6.1 Integratie	23
6.2 Inburgering	23
6.3 Identificatie.....	23
6.4 Identiteit	24
6.5 Taalgebruik	24
6.6 Missing link	25
7. Conclusie.....	26
7.1 Inzichten	26
7.1.1 Het plenaire debat	26
7.1.2 Verhouding tot het maatschappelijk debat	26
7.2 Reflectie	27
7.3 Suggesties voor volgend onderzoek.....	27
Primaire bronnen.....	28
Secundaire bronnen	31
Bijlage 1: aantallen synoniemen	34
Bijlage 2: resultaten deelvraag 4.....	35

1. Inleiding

“Ja hallo, moeten ze inburgeren in Nederland of bij de Mediamarkt?” vraagt Arjen Lubach aan het publiek in zijn talkshow *Zondag met Lubach* (Inburgeren – Zondag met Lubach (S06), 2017). Hij verwijst hiermee naar de volgende vraag:

Hanna stofzuigt de kamer. De televisie in de kamer staat aan, maar niemand kijkt. Hanna wil minder elektriciteit gebruiken. Wat kan Hanna het beste doen?

- A. De televisie helemaal uitzetten.
- B. De televisie op stand-by zetten.
- C. De televisie zachter zetten.

Deze vraag staat volgens Lubach symbool voor de vragen in het inburgeringsexamen, die “heel stom” zijn. Als reactie op een andere vraag stelt hij: “ik weet gewoon oprecht niet wat het juiste antwoord is” (Inburgeren – Zondag met Lubach (S06), 2017).

Deze verbazing over de vragen in het inburgeringsexamen speelt bij meer Nederlanders (Den Ouden, 2017; Edwards, 2017). Er is onder andere hierdoor een discussie ontstaan in de samenleving over wat Nederland verwacht van inburgeraars. Dat we willen dat er ingeburgerd wordt staat voorop, maar op welke manier dat gebeurt, daar zijn we niet zeker van (Inburgeren – Zondag met Lubach (S06), 2017).

Als deze discussie in de samenleving speelt, is de verwachting dat deze ook doorklinkt in de politiek. Nederland kent ten slotte een parlementaire democratie. Dat betekent dat het parlement, dat elke vier jaar gekozen wordt, de volksvertegenwoordiging is. Dit onderzoek is een exploratief onderzoek naar het plenaire debat over inburgering in de Tweede Kamer tussen 15 maart 2017 en 17 maart 2021 – de vorige regeerperiode – en de verhouding tot het maatschappelijke debat. Middels de discoursanalyse worden 36 plenaire debatten met als onderwerp Migratie en integratie geanalyseerd (Van den Berg, 2004).

In hoofdstuk 2 wordt het onderwerp van het onderzoek verder toegelicht, wordt de probleemstelling verder uiteengezet en wordt de hoofdvraag geïntroduceerd. In hoofdstuk 3 staat de huidige stand van zaken over nationale identiteit, integratie, identificatie en taalgebruik in de literatuur centraal. Hoofdstuk 4 dient om het corpus toe te lichten en de methode waarmee het corpus onderzocht wordt te beschrijven. In hoofdstuk 5 worden de resultaten gepresenteerd en in hoofdstuk 6 in verhouding tot de literatuur in het theoretisch kader besproken. De conclusie van het onderzoek wordt vervolgens in hoofdstuk 7 uiteengezet, samen met een reflectie op het onderzoek en aanbevelingen voor volgend onderzoek.

2. Context

Dit hoofdstuk gaat over wat het betekent om in te burgeren in Nederland, waarom dat van belang geacht wordt en hoe het in zijn werk gaat. Ook wordt de kritiek op het inburgeringsprogramma toegelicht. Deze gaat vaak gepaard met kritiek op het integratiebeleid en het wordt geassocieerd met de identiteitskwesie. Daarna wordt het politieke domein tussen 15 maart 2017 en 17 maart 2021 besproken; de periode waarover dit onderzoek gaat. Tot slot wordt de hoofdvraag van het onderzoek geïntroduceerd en de relevantie daarvan beschreven.

2.1 Inburgeren in Nederland

Om voor onbepaalde tijd in Nederland te kunnen wonen, moeten mensen, die niet in Nederland geboren zijn, inburgeren (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, z.d.). De Nederlandse overheid vindt het namelijk belangrijk dat zij kunnen participeren in de Nederlandse samenleving. De Rijksoverheid stelt dat “het doel van de Wet inburgering 2021 is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland. En dat ze daarnaast zo snel mogelijk werk vinden” (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2022).

Inburgeren is sinds 1 januari 2007 officieel geregeld in Nederland, toen de Wet inburgering 2007 in werking trad (*Staatsblad 2006, 625, 2006*). Sindsdien is de wet meermaals aangepast, met als voornaamste reden om enerzijds de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het programma en om anderzijds de verantwoordelijkheid voor de kosten te verleggen. Per 1 januari 2022 is de nieuwste Wet inburgering ingegaan (Gooren, 2022). De rol van gemeenten is vergroot: zij zijn nu verantwoordelijk voor het aanbieden van een inburgeringsprogramma op maat, waarbij ze kijken naar de individuele competenties van de inburgeraar. Ook is het leenstelsel afgeschaft. Voorheen konden inburgeraars een bedrag lenen om de inburgering te bekostigen, nu is de gemeente verantwoordelijk voor de kosten.

Om in te burgeren moet een participatieverklaring getekend worden en moet het inburgeringsexamen gehaald worden. De participatieverklaring bestaat uit kernwaarden van Nederland (*Participatieverklaring in het kort, z.d.*). Iedereen in het land moet actief bijdragen om deze waarden in stand te houden. Vrijheid, gelijkheid en solidariteit zijn de grote lijnen in de verklaring. Daarnaast benadrukt de Rijksoverheid dat participatie door middel van werken, naar school gaan of vrijwilligerswerk doen én het spreken van de Nederlandse taal, belangrijk is.

2.2 Het inburgeringsexamen

In het inburgeringsexamen worden drie onderdelen getoetst: taal, Kennis van de Nederlandse Maatschappij en Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt óf Module Arbeidsmarkt en Participatie (*Inburgeringsexamen doen: Inhoud examens, z.d.*). Het onderdeel taal omvat lezen, luisteren, spreken en schrijven. Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt en de Module Arbeidsmarkt en Participatie dienen om mensen te helpen makkelijker werk te vinden (Boom NT2, z.d.). Afhankelijk van wanneer de inburgeraar is gestart met het inburgeringstraject, volgt hij of zij Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt of de Module Arbeidsmarkt en Participatie. Het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij toetst de geschreven en ongeschreven regels van de Nederlandse maatschappij. Het gaat hier over formele verplichtingen, maar ook over ongeschreven gedragsregels.

Een voorbeeld van een vraag over een formele verplichting is vraag 19 in het tweede oefenexamen (*Oefenexamen KNM 2, z.d.*):

Ali en Zara wonen in een huurhuis. Ali vindt de huur te hoog. Zara zegt ‘we kunnen ook huurtoeslag aanvragen’. Waar kunnen Ali en Zara huurtoeslag aanvragen?

- A. Bij de bank.
- B. Bij de Belastingdienst.
- C. Bij de woningbouwvereniging.

Vragen als deze toetsen de kennis van de inburgeraar over zijn rechten en plichten. Hiermee wordt ingespeeld op emancipatie; wanneer de inburgeraar zijn rechten en plichten kent, staat hij sterker in zijn schoenen in Nederland.

De ongeschreven gedragsregels presenteren regels die niet zwart op wit staan, maar waarvan wel gedacht wordt dat het belangrijk is dat de inburgeraar ze kent. Een voorbeeld is vraag 30 in het tweede oefenexamen (*Oefenexamen KNM 2*, z.d.):

Ali is op zijn werk. Zijn collega Henk is jarig. Henk geeft iedereen een stuk taart. Wat kan Ali het beste doen?

- A. De volgende dag ook iets lekkers meenemen.
- B. Een hand geven en zeggen: “Gefeliciteerd”.
- C. Henk uitnodigen om ’s avonds te komen eten.

Vragen waarin gedragsregels getoetst worden, laten een zelfbeeld van Nederland zien. Een ander voorbeeld van zo’n vraag is: “Joop zet een Mariabeeld in de tuin, wat moet Ali doen” (Den Ouden, 2017)? Het juiste antwoord op de vraag is dat Ali de situatie moet accepteren. Het zelfbeeld dat hier centraal staat, is dat Nederlanders christelijk en tolerant zijn. Het moet volgens het examen sociaal geaccepteerd worden dat mensen dergelijke christelijke uitingen doen.

2.3 Kritiek

Peter den Ouden schrijft in een lezersbrief aan *Het Parool* dat er in de vraag over het Mariabeeld vanuit wordt gegaan dat “de inburgeraar een intolerante christendomhatende IS-strijder is” (Den Ouden, 2017). In *Trouw* noemt Alison Edwards de vraag “uiterst denigrerend”, omdat het meer zegt over het oordeel dat Nederland heeft over de Islam – namelijk niet tolerant; er moet aangeleerd worden dat Nederland wel tolerant is – dan dat het de kennis van de rechten en plichten van de inburgeraar toetst (Edwards, 2017). Deze kritiek staat symbool voor de algemene aard van de kritiek op het inburgeringsexamen. Het zijn deze vragen, met culturele connotaties, die kritiek oproepen, omdat ze normatief en ethocentrisch gevonden worden (Dagevos en Grundel, 2013). Ook worden de vragen met culturele connotaties vaak gekoppeld aan de kwestie van nationale identiteit. In het volgende hoofdstuk wordt daar verder op ingegaan.

2.4 Maatschappelijk debat

De samenleving ervaart migratie vaak als bedreiging van de nationale identiteit in het maatschappelijk debat (De Hart, 2019b). Dit idee domineerde in 2001 en 2002 ook het politieke debat door Pim Fortuyn, met zijn radicale ideeën over de Islam en immigratie. Een van zijn tegenstanders vermoordde hem hier zelfs voor. Sinds het begin van de 21^e eeuw is nationale identiteit steeds meer een onderwerp van discussie geworden. Vaak in relatie tot inburgering, maar breder dan dat speelt het ook een grote rol in de media en volgens het Sociaal Cultureel Planbureau ook in de politiek (De Hart, 2019b).

Uit het onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau in 2019 blijkt dat een op de zeven Nederlanders een negatieve connotatie heeft met ‘mensen met een migratieachtergrond’ (De Hart, 2019a). Van deze een op de zeven Nederlanders kijkt 7% negatief naar de discussie rondom migratie, mensen met een migratieachtergrond an sich zien zij dus niet als iets negatiefs. Drie kwart van de groep ervaart dat

Nederland te vol is, dat het vluchtelingen- en asielbeleid te soepel is en dat integratie door inburgeraars in Nederland mislukt is. De overige groep vindt enkel dat 'het beter kan'. Sommige Nederlanders ervaren het contact met de Islam en andere culturen als een bedreiging van de Nederlandse cultuur en tradities. De Zwarte Piet-discussie is hier een voorbeeld van. Opvallend is dat de negatieve blik op migratie en het inburgeringsbeleid vaak gepaard gaat met een negatieve blik op de Islam.

2.5 Parlementaire democratie

De discussie over inburgering speelt niet alleen in de samenleving. Zoals zojuist genoemd is, klinkt het ook door in de politiek. De vraag is alleen in welke mate en op welke manier.

Nederland kent een parlementaire democratie. Dat houdt in dat alle Nederlanders met stemrecht iedere vier jaar mogen kiezen wie hen vertegenwoordigt in het parlement. Het parlement, ofwel de volksvertegenwoordiging, bestaat uit de Eerste en de Tweede kamer. Beide Kamers hebben als doel om de regering te controleren maar de mate van beleidsvorming verschilt per Kamer. De Eerste Kamer heeft als belangrijkste taak om wetsvoorstellen te beoordelen en vervolgens goed te keuren of te verwerpen (*De Eerste Kamer, z.d.*). De Tweede Kamer speelt samen met de regering een rol in het maken van de wetsvoorstellen (*De Tweede Kamer, z.d.*). Het debat in de Tweede Kamer is toonaangevend voor de besluitvorming in Nederland. Ze speelt een rol in de goedkeuring van wetsvoorstellen door de regering, mag deze wijzigen en mag zelf wetsvoorstellen indienen. Daarnaast is de Tweede Kamer altijd in staat om de regering te controleren en indien noodzakelijk informatie te vragen aan ministers.

De verkiezingen bepalen wie er plaatsneemt in de Tweede Kamer. Het aantal stemmen dat een partij krijgt bij de verkiezingen, bepaalt het aantal zetels dat ze krijgt in de Kamer. Hoe meer zetels, des te meer een partij in te brengen heeft. De spreektijd die een partij krijgt om verklaringen af te leggen en moties in te dienen, is afhankelijk van het aantal zetels dat de partij heeft. Grote partijen, met meer zetels, hebben op deze manier meer spreektijd dan kleine partijen, met minder zetels. In de tabel hieronder is te zien welke partijen een plaats innamen in de Tweede Kamer tussen 2017 en 2021 en hoeveel zetels zij hadden (*Zetelverdeling Tweede Kamer, z.d.*)

Tabel 1

Zetelverdeling Tweede Kamer 2017-2021

Partij	Zetels
VVD	33
PVV	20
CDA	19
D66	19
GroenLinks	14
SP	14
PvdA	9
ChristenUnie	5
PvdD	5
50PLUS	4
DENK	3
SGP	3
FvD	2

In beide Kamers kunnen de Kamerleden moties indienen (*Motie, z.d.*). Door middel van moties kunnen zij voorstellen doen aan de regering. Deze kunnen dienen als actiepunten voor ministers. In de Tweede Kamer worden veel vaker moties ingediend dan in de Eerste Kamer. De Kamer stemt over de moties. Wanneer een motie de meerderheid van de stemmen heeft, wordt dat een Kameruitspraak genoemd. Een aangenomen motie, oftewel een Kameruitspraak, hoeft de regering niet uit te voeren. De regel is

namelijk dat de regering regeert. Af en toe wordt een motie voor de stemming al ingetrokken. Dit gebeurt bijvoorbeeld als een minister al direct belooft te doen wat er voorgesteld wordt.

2.6 Hoofdvraag en relevantie

Zoals zojuist beschreven, is het debat in de Tweede Kamer toonaangevend voor de besluitvorming in Nederland. In het maatschappelijke debat over inburgering staat vooral de identiteitsvraag centraal: wat moeten inburgeraars leren om Nederlander te worden? Dit onderzoek is een exploratief onderzoek naar het politieke debat over inburgering en de verhouding tot het maatschappelijke debat. De hoofdvraag die centraal staat is:

Hoe ziet het plenaire debat over inburgering eruit in de Tweede Kamer tussen 15 maart 2017 en 17 maart 2021 en hoe verhoudt zich dat tot het maatschappelijk debat?

Dit onderzoek biedt een inzicht in de verhouding tussen het maatschappelijke en het politieke debat. Omdat Nederland een parlementaire democratie kent, zou het politieke debat een weerspiegeling moeten zijn van hetgeen in de samenleving leeft. Dit onderzoek biedt een inzicht in deze verhouding op het gebied van inburgering.

3. Theoretisch kader

Zoals in het vorige hoofdstuk is genoemd, worden in het maatschappelijk discours de begrippen inburgering en nationale identiteit vaak met elkaar geassocieerd. De kritiek op het inburgeringsbeleid is vaak gerelateerd aan de identiteitskwestie: welke ongeschreven gedragsregels moet de inburgeraar leren om Nederlander te worden? En wat houden deze ongeschreven gedragsregels dan in? In dit hoofdstuk wordt allereerst het begrip nationale identiteit toegelicht, waarna uiteen wordt gezet waarom dit problematisch is voor het integratiebeleid. In Nederland integreren mensen onder andere door in te burgeren. Daarna wordt identificatie als oplossing voor het identiteitsvraagstuk genoemd en uitgelegd. Vervolgens worden de discoursanalyse en *text mining* toegelicht, waarmee de plenaire debatten geanalyseerd zullen worden. Ook worden in dit hoofdstuk de deelvragen geïntroduceerd en toegelicht.

3.1 Nationale identiteit

Nationale identiteit is een ingewikkeld en veelbesproken onderwerp. Benedict Anderson stelt dat naties verbeelde gemeenschappen zijn (Anderson, 2006). Hij stelt dat de leden van de natie een onderling broederschap voelen, waarvoor ze hun leven zouden geven, maar dat ze elkaar nooit allemaal kennen of überhaupt kunnen ontmoeten. Toch is deze verbeelding zo sterk dat men van mening is dat naties het recht op zelfbeschikking hebben. Ook heeft de natie grenzen, waarmee ze zich onderscheidt van andere naties. Deze grenzen geven aan wie er wel en wie er niet bij de gemeenschap hoort. De vraag, in het kader van inburgering, is hoe nieuwkomers zich bij de natie kunnen voegen.

Iedereen heeft volgens Anderson een nationaliteit (Anderson, 2006). Maar over de totstandkoming hiervan verschillen de meningen. Er bestaat een splitsing tussen wat we etnisch en civiek nationalisme noemen (Leerssen, 2015). Bij etnisch nationalisme staat een gedeelde geschiedenis en cultuur centraal, die men van jongs af aan meekrijgt en generaties oud is. De nationale identiteit staat volgens voorstanders van dit perspectief niet zomaar open voor mensen die kiezen deze eigen te maken. Civiek nationalisme draait daarentegen om burgerschap en om een gevoel van verbondenheid aan de rechten en vrijheden die een staat kent. Hoewel dit onderscheid nu erg binair lijkt, bestaan deze vormen van nationalisme in werkelijkheid altijd naast elkaar en lopen ze in elkaar over (Leerssen, 2015). De mate van deze wisselwerking verschilt per land.

In 2019 is *Denkend aan Nederland* gepubliceerd, een onderzoek naar de visie van Nederlanders op het Nederlanderschap (De Hart, 2019b). In essentie is dit rapport een onderzoek naar het beeld dat er in Nederland bestaat van de verbeelde natie 'Nederland'. Het is voor het eerst dat een onderzoek op deze schaal naar de visie van de Nederlanders zelf werd uitgevoerd. Een van de conclusies van het rapport is dat er maar in bepaalde mate gesproken kan worden over een Nederlandse identiteit, wat typerend is voor Nederland en wat Nederlanders verbindt (De Hart, 2019c). Men lijkt burgerlijke vrijheden, de Nederlandse taal, symbolen en tradities belangrijk te vinden voor het gevoel van verbondenheid, oftewel de kernmerken van etnisch en civiek nationalisme. Dé Nederlandse identiteit bestaat dus niet, er is geen set aan normen, waarden, tradities, symbolen, et cetera, waar alle Nederlanders even veel waarde aan hechten en wat hen tot Nederlanders maakt. Wel kunnen we uitgaan van een bepaalde verbondenheid die Nederlanders voelen en die in zekere mate een identiteit genoemd kan worden (De Hart, 2019c).

3.2 Problemen met nationale identiteit

Niet alleen het niet-bestaan van één Nederlandse identiteit is problematisch, Henk te Velde onderschrijft nog een ander probleem met nationale identiteit: namelijk dat er twee *missing links* zijn (Te Velde, 2008). De eerste *missing link* die hij beschrijft is die tussen de wetenschap en het publiek. Volgens hem staat in de wetenschap centraal dat nationale identiteit altijd in beweging is en onder

andere daarom niet toepasbaar is op integratie. Nationale identiteit is namelijk historisch gegroeid, komt tot stand in relatie tot andere identiteit en is daarom veranderlijk. De maatschappij ziet nationale identiteit volgens Te Velde als onveranderlijk en wie dat niet zo ziet, wordt in extreme gevallen beschuldigd van landverraad. De andere *missing link* die Te Velde ziet, is die tussen de persoonlijke en nationale identiteit. Hij stelt dat er in Nederland een discussie speelt over dat Nederlanders te weinig nationale verbondenheid voelen. De reden die hij hiervoor geeft is dat de persoonlijke identiteit van de Nederlanders te ver af ligt van de nationale identiteit en dat daartussen dus een *missing link* ligt.

Het identiteitsbegrip is onder andere om deze redenen problematisch om als basis te kiezen voor het integratiebeleid en het inburgeringsprogramma. Ook stellen Dennis Broeders, Monique Kremer en Pauline Meurs dat uit de geschiedenis blijkt dat de Nederlandse identiteit niet concreet beschreven kan worden (Broeders et al., 2008). Als laatst stellen zij dat nationale identiteit voornamelijk gericht is op het verleden. Het biedt weinig handvatten voor een gemeenschappelijke toekomst van groepen mensen die dat verleden niet delen. Dit roept de vraag op waarom nationale identiteit van zo'n belang wordt geacht, als iemand van buiten de verbeelde gemeenschap zich deze identiteit maar moeilijk eigen kan maken.

3.3 Integratie

Het inburgeringsprogramma is onderdeel van het integratiebeleid in Nederland. Integratie betekent volgens Henk Smeets en Fridus Steijlen “een langlopend proces van insluiting en acceptatie van migranten in de kerninstuties, relaties en statussen van de ontvangende maatschappij” (Smeets en Steijlen, 2006, p. 13). Zij stellen dat integratie bestaat uit vier dimensies. De eerste twee worden in deze paragraaf toegelicht en de andere twee in de volgende paragraaf. De eerste is de structurele dimensie. Deze houdt deelname aan de formele aspecten van de samenleving in, bijvoorbeeld onderwijs of arbeid. Deze dimensie roept weinig kritiek op, in tegenstelling tot de culturele dimensie. De culturele dimensie wordt omschreven als “het klassieke brede cultuurbegrip” (Smeets en Steijlen, 2006, p. 14). Dit klassieke cultuurbegrip omvat de kennis van een persoon, de waarneming van de wereld om hem heen en het vermogen te beoordelen wat goed en fout is.

Het concept integratie, zou volgens critici geen concept meer moeten zijn waarop Nederland beleid voert. Het zou, vooral vanuit de culturele dimensie, cultuurisme veroorzaken (Dagevos en Grundel, 2013). Dat houdt in dat cultuurverschillen benadrukt worden en dat inburgeraars sociaalcultureel als anders gezien worden. Hiermee komt tegelijkertijd het idee tot stand dat achterstanden samenhangen met cultuur en daarmee dus te verwijten zijn aan de inburgeraars, terwijl dat in werkelijkheid helemaal niet het geval hoeft te zijn. Het is juist de wisselwerking met de rol van de ontvangende samenleving die van groot belang is voor succesvolle integratie. Het gaat ten slotte om veranderingen die tot stand komen omdat twee groepen bij elkaar komen. Toch lijkt culturele integratie in de praktijk een normatief concept te zijn. Het gaat hiermee dus specifiek om de vragen rondom de ongeschreven gedragsregels, die een bepaalde identiteit, een cultuur, voorschrijven en daarmee overwegend normatief zijn.

3.4 Identificatie

Het integratiebegrip omvat volgens Smeets en Steijlen nog twee dimensies: de interactieve dimensie en de identificatie dimensie (Smeets en Steijlen, 2006). De interactieve dimensie heeft betrekking op sociale relaties. De tweede dimensie, de identificatie dimensie, is een gevoelskwestie. Het behelst de mate waarin men zich identificeert met Nederland en de Nederlandse maatschappij. Het is deze identificatie die Broeders, Kremer en Meurs noemen als oplossing voor het integratievraagstuk. In het rapport dat de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in 2007 publiceerde, werd op dit onderwerp ingegaan (Broeders et al., 2008). De kern was dat het integratievraagstuk niet opgelost zal worden door het voorschrijven van een nationale identiteit, maar dat er in de plaats daarvan

geïnvesteed moet worden in identificatie. De Nederlandse identiteit is namelijk, ook volgens dit rapport, niet sterk te definiëren. In plaats van het voorschrijven en aanleren van de Nederlandse identiteit, stellen Broeders, Kremer en Meurs dat identificatie, “[...] het leggen, onderhouden en verbreken van verbindingen”, integratie zal bevorderen (Broeders et al., 2008, p. 166).

Identificatie is op te delen in drie dimensies: functionele, normatieve en emotionele identificatie (Broeders et al., 2008). Functionele identificatie houdt in dat men zichzelf en anderen definieert aan de hand van hun taak of functie op dat moment, bijvoorbeeld op basis van beroep. Normatieve identificatie behelst de mogelijkheid dat ieder zijn of haar eigen opvattingen kan volgen en in kan brengen in het maatschappelijke en politieke debat. Als laatste gaat emotionele identificatie over het gevoel van verbondenheid met Nederland, in abstracte zin: “over een *sense of belonging*” (Broeders et al., 2008, p. 167). Emotionele identificatie staat veel op de voorgrond, maar kan eigenlijk pas tot stand komen wanneer er genoeg ruimte is voor functionele en normatieve identificatie. Pas wanneer men niet op basis van afkomst of uiterlijk als anders gezien wordt, maar gedefinieerd wordt aan de hand van bijvoorbeeld beroep, én wanneer ieder zijn of haar inbreng kan hebben in het maatschappelijke en politieke debat, kan het gevoel van verbondenheid met Nederland tot stand komen. Het aanleren van een bepaalde identiteit, dat ook nog eens culturisme kan veroorzaken (het benadrukken van cultuurverschillen, waardoor deze blijven bestaan), is dan niet meer nodig.

3.5 Taal en de werkelijkheid

Taalgebruik houdt culturisme ook in stand. Gloria Wekker stelt in haar boek *Witte Onschuld* (het origineel werd in het Engels uitgegeven, onder de titel *White Innocence: Paradoxes of Colonialism and Race*) bijvoorbeeld dat we in Nederland de werkelijkheid middels taal ordenen op basis van biologische verschillen, en juist omdat dit gebeurt, blijven deze verschillen bestaan (Wekker, 2016). Zij noemt het hiërarchische systeem, dat in de negentiende eeuw werd bedacht om menselijke ‘rassen’ namen te geven als voorbeeld. Het n-woord en ‘Eskimo’ horen hierbij. Het gebruik van deze woorden houdt het idee in stand dat mensen inherent verschillen door hun uiterlijk en hun ‘bloed’ (Modest & Lelijveld, 2018). Deze woorden zijn daarom al heel lang onderwerp van discussie en worden sociaal niet meer geaccepteerd.

Taal is dus van belang en woorden doen ertoe (Modest & Lelijveld, 2018). Normaliter wordt taal gezien als een manier om informatie uit te wisselen en als een weerspiegeling van de realiteit. De discoursanalyse gaat er echter vanuit dat taal als sociaal gedrag gezien moet worden en een constructie is van de werkelijkheid (Van den Berg, 2004). Net als elke andere vorm van sociaal gedrag, bestaat taalgedrag niet alleen uit bewuste uitdrukkingen van de spreker, maar ook uit onbewuste taalhandelingen. Deze bewuste en onbewuste taalhandelingen hebben gevolgen. Dat mechanisme wordt de *self fulfilling prophecy* genoemd: “het ontwikkelen van definities van de situatie en verwachtingen kan ertoe leiden dat men zich zodanig gaat gedragen dat de verwachtingen ook gerealiseerd worden” (Van den Berg, 2004, p. 31). Een bewuste taalhandeling kan overtuigen zijn, de spreker wil hiermee een bepaald effect bereiken. Het gevolg is dan dus bedoeld door de spreker. Ook zijn er uitingen die onbewust gevolgen hebben op gedrag, zoals het voorbeeld van Gloria Wekker dat zojuist genoemd werd.

Deze menselijke neiging om bewust en onbewust patronen te leggen in talige uitingen, zorgt ervoor dat we er niet vanuit kunnen gaan dat taalgebruik neutraal is (Hunt, 2015). In dit onderzoek wordt de discoursanalyse gebruikt. Deze biedt een inzicht in de patronen in talige uitingen en de onderliggende betekenissen daarvan (Van den Berg, 2004). In de plenaire debatten wordt met behulp van de discoursanalyse op zoek gegaan naar de manier waarop taal wordt ingezet om vorm te geven aan het politieke debat rondom inburgering.

3.6 Termen

Om een inburgeraar of nieuwkomer te beschrijven, worden er verschillende termen gebruikt. Hoewel deze woorden niet direct synoniemen van elkaar zijn, wordt de term synoniem in dit onderzoek wel gebruikt om deze verwante woorden te beschrijven. Met behulp van Synoniemen.net is het woordenlijstje in tabel 2 opgesteld. Ook ‘allochtoon’ bevindt zich in deze lijst, terwijl deze term in 2016 officieel in de ban is gedaan (*Wat Verstaat Het CBS Onder Een Allochtoon?*, 2022). Er is voor gekozen om deze term mee te nemen in het onderzoek, omdat het in het alledaags taalgebruik nog wel eens kan voorkomen dat iemand de term gebruikt.

Tabel 2
Synoniemen van inburgeraar

Synoniem	Definitie	Bron
Allochtoon	iem. die van elders afkomstig is (tegenstelling: 2autochtoon): het CBS definieert een allochtoon als iem. van wie minimaal één van de ouders in het buitenland geboren is	“allochtoon”, z.d.
Asielzoeker	iem. die politiek asiel vraagt buiten zijn eigen land: uitgeprocedeerde asielzoekers die de hele asielprocedure doorlopen hebben en afgewezen zijn	“asielzoeker”, z.d.
Buitenlander	iem. uit het buitenland	“buitenlander”, z.d.
Inburgeraar	iem. die het inburgeringsprogramma volgt om Nederlander te worden	
Migrant	iem. die naar een andere streek of ander land verhuist	“migrant”, z.d.
Nieuwkomer	immigrant die nog maar kort in zijn nieuwe land woont	“nieuwkomer”, z.d.
Ontheemde	uit de vertrouwde omgeving verjaagd of weggevoerd	“ontheemde”, z.d.
Vluchteling	iem. die op de vlucht gaat of is: politieke vluchteling iem. die zijn of haar land om politieke redenen ontvlucht; economische vluchteling migrant die zijn of haar vaderland verlaat om het elders beter te krijgen	“vluchteling”, z.d.
Vreemdeling	1 buitenlander 2 onbekende	“vreemdeling”, z.d.

Bovenstaande termen kunnen in Nederland allemaal gebruikt worden om iemand zonder Nederlandse achtergrond, die naar Nederland verhuist of wil verhuizen, te beschrijven. Toch hebben ze niet dezelfde intrinsieke betekenis. Bij de term ‘inburgeraar’ ligt de focus op het ‘Nederlander-worden’ van deze persoon. De term ‘vluchteling’ is juist gericht op het land van herkomst, waar de persoon vandaan vlucht. En ‘nieuwkomer’ impliceert dat een persoon vanuit een ander land zich bij de bestaande groep in Nederland wil voegen en in die zin dus ‘nieuw’ is. De keuze voor het gebruik van bijvoorbeeld vluchteling in plaats van inburgeraar om dezelfde persoon te beschrijven, geeft impliciet de visie van de spreker weer. Ik ben me ervan bewust dat iedere term een andere lading met zich meedraagt en dat ook mijn taalkeuzes invloed hebben op de manier waarop de lezer mijn beschrijving van inburgeraars en überhaupt dit onderzoek waarneemt. Ik kies ervoor om de termen **nieuwkomer** en **inburgeraar** te gebruiken, omdat inburgering centraal staat in dit onderzoek en ik dit passende termen vind om deze mensen te beschrijven.

3.7 Hoofdvraag en deelvragen

De hoofdvraag in dit onderzoek, die is geïntroduceerd in het vorige hoofdstuk, luidt als volgt:

Hoe ziet het plenaire debat over inburgering eruit in de Tweede Kamer tussen 15 maart 2017 en 17 maart 2021 en hoe verhoudt zich dat tot het maatschappelijk debat?

De deelvragen die in dit onderzoek worden gebruikt om een antwoord op de hoofdvraag te geven zijn:

1. Waar gaan de moties in de geselecteerde debatten over?

2. In welke context komt het werkwoord leren voor?

3. Welke synoniemen voor inburgeraar worden gebruikt?

4. In welke context komen de termen identiteit, identificatie, inburgering en integratie voor?

Ze zijn te onderscheiden in twee typen vragen. De eerste twee deelvragen gaan in op de 'wat-vraag': wat wordt er besproken in de moties in de plenaire debatten en wat wordt er over inburgering gezegd? De laatste twee deelvragen gaan in op de 'hoe-vraag': hoe wordt door taalgebruik vorm gegeven aan het debat?

Om de vragen te beantwoorden wordt *text mining* ingezet. Hierbij kunnen grote delen tekstdata geanalyseerd worden door software en kunnen patronen blootgelegd worden (Willaert et al., 2018). Dit onderzoek biedt een inzicht in hoe taalgebruik wordt ingezet in het politieke debat, hoe taalgebruik vorm geeft aan het politieke debat en hoe dat te onderzoeken is. Daarmee is het een aanvulling op actueel onderzoek in dit veld, zoals het onderzoek van Gerlinde Mautner (2009) en Sally Hunt (2015).

Mautner (2009) zocht naar de context waarin het woord "*unemployed*" vaak voorkwam. Dit deed ze door te zoeken naar "*unemployed and*" in een corpus van meer dan 500 miljoen woorden uit voornamelijk Britse en Amerikaanse teksten. Haar uitkomst was dat "*unemployed*" voornamelijk geassocieerd wordt met negatieve termen, zoals "*desperate*" en "*disadvantaged*".

Hunt (2015) biedt inzicht in andere manieren waarop taaluitingen geanalyseerd kunnen worden. Zo onderzocht zij de representatie van gender in drie boeken uit de *Harry Potter* serie. Dat deed ze door patronen rondom de woorden voor lichaamsdelen te analyseren. Een voorbeeld is het woord "*feet*". Ze analyseerde de werkwoordelijk gezegden rondom "*feet*" en hier bleek onder andere uit dat de uitspraak "*was helped to their feet*" veel vaker sloeg op vrouwelijke personages dan op mannelijke personages.

Deze twee onderzoeken bieden een inzicht in de mogelijkheden van *text mining* voor onderzoek naar taalgebruik en de discoursanalyse. Mijn onderzoek is een aanvulling hierop omdat het een analyse bevat van een ander soort tekst: plenaire debatten in de Tweede Kamer.

4. Methode

In dit hoofdstuk staat een toelichting op de verzameling van het corpus en de gebruikte methoden.

4.1 Corpus

De plenaire debatten met als onderwerp Migratie en integratie in de Tweede Kamer tussen 15 maart 2017 en 17 maart 2021 staan in dit onderzoek centraal. De keuze is gevallen op plenaire debatten omdat hier voor ieder Tweede Kamerlid een kans was om aan deel te nemen. Op deze manier wordt een breder beeld geschetst dan bij bijvoorbeeld commissievergaderingen of kabinetsvergaderingen. In het kabinet en in commissies is namelijk niet iedere partij vertegenwoordigd. Daarbij kan in kabinetsvergaderingen niets doorgevoerd worden zonder toestemming van de Tweede Kamer. Deze voorstellen moeten sowieso eerst nog langs de Kamer.

De plenaire debatten zijn gevonden via <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/>. De periode waarop gezocht is, is 15 maart 2017 tot 17 maart 2021; de verkiezingsdagen. Bij documentsoort is 'handelingen' geselecteerd – dit zijn de verslagen van de debatten – en bij publicerende organisatie(s) 'Tweede Kamer'. Als laatste is het onderwerp Migratie en integratie geselecteerd, omdat onder deze kop onder andere besprekingen van inburgering staan. De zoekcriteria hadden 112 resultaten. Vervolgens zijn de resultaten handmatig gefilterd en zijn de plenaire debatten geselecteerd. Deze selectie van 36 debatten is te zien in tabel 3.

De 36 geselecteerde debatten komen uit de periode tussen 15 maart 2017 en 17 maart 2021, de periode tussen de verkiezingen. Het totale corpus bedraagt 230.912 woorden. Het grootste debat, het eerste debat over het Marrakeshimigratiepact van 4 december 2018, beslaat met 41.866 woorden 18.1% van het totale corpus. Het kleinste debat, het derde debat over de versoepeling van het kinderpardon, beslaat met 718 woorden 0.3% van het corpus.

De tekst in de debatten is gereorganiseerd en per partij ingedeeld. Er zijn hierna vijftien corpora aangemaakt in AntConc 4.1.1, één voor iedere partij en één corpus met de teksten van alle partijen (Anthony, 2022). In 2019 heeft Femke Merel van Kooten-Arissen zich afgesplitst van de Partij voor de Dieren (*Tweede Kamerfractie Groep Lid-Van Kooten-Arissen*, z.d.). Daarom heeft deze nieuwe fractie een eigen corpus gekregen en zijn er dus corpora van veertien partijen in plaats van dertien.

Tabel 3

Selectie debatten

	Titel	Datum	Bron
1	Tewerkstelling als seizoenarbeider	18-04-2017	<i>Handeling 2016-2017, nr. 69 item 23, 2017</i>
2	Afgewezen asielzoekers in Nederland	11-05-2017	<i>Handeling 2016-2017, nr. 74 item 4, 2017</i>
3	JBZ-Raad asielonderwerpen	13-09-2017	<i>Handeling 2016-2017, nr. 102 item 8, 2017</i>
4	Financiering van moskeeën	05-10-2017	<i>Handeling 2017-2018, nr. 9 item 12, 2018</i>
5	Vreemdelingen- en asielbeleid	21-12-2017	<i>Handeling 2017-2018, nr. 38 item 10, 2018</i>
6	Inburgering en integratie	14-03-2018	<i>Handeling 2017-2018, nr. 61 item 8, 2018</i>
7	Verbannen Haatimam in Nederland	03-04-2018	<i>Handeling 2017-2018, nr. 68 item 35, 2018</i>
8	Opvang, terugkeer en vreemdelingenbewaring	03-04-2018	<i>Handeling 2017-2018, nr. 68 item 32, 2018</i>
9	JBZ-Raad 4 en 5 juni 2018	07-06-2018	<i>Handeling 2017-2018, nr. 91 item 3, 2018</i>
10	Syrische IS-strijder die vrij rondloopt in Nederland	12-06-2018	<i>Handeling 2017-2018, nr. 92 item 26, 2018</i>
11	Integrale migratieagenda	28-06-2018	<i>Handeling 2017-2018, nr. 100 item 8, 2018</i>
12	Inburgering en integratie	05-07-2018	<i>Handeling 2017-2018, nr. 103 item 51, 2018</i>
13	Vreemdelingen- en asielbeleid	07-11-2018	<i>Handeling 2018-2019, nr. 20 item 13, 2019</i>

14	Marrakeshimigratiepact	04-12-2018	<i>Handeling 2018-2019, nr. 31 item 50, 2019</i>
15	Marrakeshimigratiepact	04-12-2018	<i>Handeling 2018-2019, nr. 31 item 48, 2019</i>
16	VAO Vreemdelingen- en asielbeleid (AO d.d. 13/12)	13-12-2018	<i>Handeling 2018-2019, nr. 36 item 13, 2019</i>
17	Versoepeling van het kinderpardon	30-01-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 47 item 5, 2019</i>
18	Versoepeling van het kinderpardon	30-01-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 47 item 8, 2019</i>
19	Versoepeling van het kinderpardon	30-01-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 47 item 3, 2019</i>
20	Door Turkije gedichteerde jihadpreek	14-02-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 54 item 10, 2019</i>
21	Deelname aan de politiek door mensen met een migratieachtergrond	14-02-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 54 item 11, 2019</i>
22	Inburgering en integratie	06-03-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 59 item 8, 2019</i>
23	Evaluatie wijziging Remigratiewet	06-03-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 59 item 9, 2019</i>
24	Onveilige werksituatie in azc's als gevolg van overlastgevende asielzoekers	18-04-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 77 item 9, 2019</i>
25	Onveilige werksituatie in azc's als gevolg van overlastgevende asielzoekers	18-04-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 77 item 6, 2019</i>
26	Problemen bij de IND	15-05-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 82 item 15, 2019</i>
27	Asielzoekersscholen leveren de komende jaren fors in	15-05-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 82 item 6, 2019</i>
28	JBZ-Raad d.d. 6 en 7 juni 2019 (deel asiel- en vreemdelingenbeleid)	05-06-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 89 item 12, 2019</i>
29	Inburgering en integratie	04-07-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 102 item 45, 2019</i>
30	Vreemdelingen- en asielbeleid	04-07-2019	<i>Handeling 2018-2019, nr. 102 item 56, 2019</i>
31	Vreemdelingen- en asielbeleid	18-12-2019	<i>Handeling 2019-2020, nr. 38 item 11, 2020</i>
32	JBZ-Raad d.d. 23-24 januari 2020 (deel asiel- en vreemdelingenbeleid)	22-01-2020	<i>Handeling 2019-2020, nr. 44 item 9, 2020</i>
33	Interne evaluatie incidentenoverzicht van de Rapportage Vreemdelingenketen 2018	10-03-2020	<i>Handeling 2019-2020, nr. 61 item 27, 2020</i>
34	Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND	24-06-2020	<i>Handeling 2019-2020, nr. 87 item 7, 2020</i>
35	Brand vluchtelingenkamp Lesbos	10-09-2020	<i>Handeling 2019-2020, nr. 100 item 10, 2020</i>
36	JBZ-Raad op 13 november 2020 (behandelvoorbehoud migratiepact)	11-11-2020	<i>Handeling 2019-2020, nr. 23 item 10, 2021</i>

4.2 Werkwijze

In dit onderzoek wordt allereerst deelvraag 1 beantwoord. Daarna worden deelvragen 2, 3 en 4 aan de hand van *text mining* beantwoord. Hiervoor worden, met behulp van de software AntConc 4.1.1, patronen in de talige uitingen in debatten blootgelegd (Anthony, 2022). In AntConc wordt gebruik gemaakt van de KWIC-index. Deze biedt de mogelijkheid om termen op te zoeken en laat daarbij de context waarin de zoekterm zich bevindt zien. Bij het zoeken is de optie *Order by freq* aangevinkt. Deze optie ordent de zoekresultaten namelijk op basis van welk woord het vaakst voor of na de zoekterm komt, afhankelijk van welke kant gekozen wordt.

4.2.1 Deelvraag 1

Waar gaan de moties in de geselecteerde debatten over?

Om deze deelvraag te beantwoorden worden alle debatten gescand en worden de moties aandachtig gelezen. Alleen de moties worden geanalyseerd omdat hierin concrete voorstellen gedaan worden aan de regering, terwijl er in de rest van de debatten vaak ook ideologische uitspraken gedaan worden. Het is daarnaast vanwege de grootte van het corpus niet mogelijk om de debatten in hun geheel aandachtig te lezen. Allereerst wordt een algemeen beeld geschetst van de debatten, waarbij ingegaan wordt op de variatie in titels en onderwerpen. Daarna wordt gekeken of er inhoudelijk ingegaan wordt op de inhoud van het inburgeringsbeleid. Deze uitingen worden genoteerd en na de verzameling naast elkaar gelegd. Ze worden geanalyseerd en de verhouding tussen het inhoudelijk ingaan op inburgering en de rest van de uitingen wordt uiteengezet.

4.2.2 Deelvraag 2

In welke context komt het werkwoord leren voor?

Bij de tweede deelvraag wordt de context van de zoekterm **leren** geanalyseerd. Deze vraag dient om handen en voeten te geven aan de inhoud van het onderwerp inburgering in debatten. Van het werkwoord **leren** wordt verwacht dat het vaak weergeeft wat inburgeraars volgens de partijen moeten leren om Nederlander te worden. Met deze vraag kan er meer licht gescheden worden op de visie in de Tweede Kamer op inburgering.

Hierbij gaat het om het onderwerp (wie moet er leren?) en om het lijdend voorwerp (wat moet er geleerd worden?). De zoektermen die gebruikt zullen worden zijn **leren** en ***leer***. Wanneer * voor en achter de zoekterm geplaatst wordt, worden de zoekresultaten gefilterd op ieder woord dat eindigt en/of start met de zoekterm (Anthony, 2022). Als er gezocht wordt op ***leer***, dan kan **leert** een zoekresultaat zijn, maar ook **geleerd**. Deze optie in AntConc is een efficiënte manier om relevante zoekresultaten te vergaren.

Wanneer alle resultaten verzameld zijn, worden alleen de resultaten geselecteerd die een onderwerp hebben dat gerelateerd is aan inburgeraars. Wanneer bijvoorbeeld een partij zelf iets leert, is het namelijk niet relevant voor dit onderzoek. Van de selectie wordt vervolgens het lijdend voorwerp geanalyseerd om een antwoord op de vraag te formuleren.

4.2.3 Deelvraag 3

Welke synoniemen voor inburgeraar worden gebruikt?

In tabel 2 is het lijstje synoniemen te vinden dat in deze deelvraag wordt gebruikt. Om erachter te komen hoe taal de visie van partijen kan weergeven en hiermee vorm geeft aan het politieke debat, wordt onderzocht hoe vaak de partijen deze termen gebruiken.

De termen worden op dezelfde manier als in deelvraag 2 opgezocht: met * voor en achter de zoekterm. Op deze manier kunnen zowel **vluchteling**, **vluchtelingen** en **medevluchteling** zoekresultaten zijn. De resultaten worden vervolgens gefilterd op zelfstandig naamwoorden die daadwerkelijk een synoniem zijn van inburgeraar: **vluchtelingen** wordt wel meegenomen in de analyse maar **vluchtelingenpact** niet. De reden hiervoor is dat samentrekkingen waarin deze synoniemen voorkomen vaak vaststaande termen zijn. De partij heeft in deze gevallen geen keuze gehad om een andere term te gebruiken, omdat deze niet bestaat. Bij de synoniemen voor inburgeraar kunnen de partijen wel kiezen om bepaalde termen wel en niet te gebruiken.

De frequentie waarmee iedere partij een term gebruikt, wordt genoteerd. Vervolgens worden de verhoudingen van het gebruik van de synoniemen door de partijen individueel en het totale gebruik in percentages in een tabel weergegeven.

4.2.4 Deelvraag 4

In welke context komen de termen identiteit, identificatie, inburgering en integratie voor?

Om deelvraag 4 te beantwoorden, wordt in AntConc gezocht op ***identiteit***, ***identificatie***, ***inburgering*** en ***integratie***. Hiermee kan geanalyseerd worden hoe de partijen in hun taalgebruik vormgeven aan het politieke debat rondom identiteit, identificatie, inburgering en integratie. Er is voor deze termen gekozen omdat uit het theoretisch kader blijkt dat dit de kernbegrippen zijn als we het hebben over de discussie rondom inburgering en omdat ze hierin met elkaar in verband staan (Broeders et al., 2008; Dagevos en Grundel, 2013; Leerssen, 2015; Smeets en Steijlen, 2006).

Het onderzoek voor deze deelvraag wordt uitgevoerd door de context van de zoektermen te analyseren. Bij het zoeken wordt wederom * voor en achter de zoekterm geplaatst, voor het geval dat de termen als onderdeel van een samenstelling of als meervoud voorkomen. In tegenstelling tot deelvraag 3, zijn samenstellingen voor deze deelvraag wel interessant. Iedere context waarin de zoektermen voorkomen kan een visie van de partij op te termen behelzen.

Allereerst worden de samenstellingen waarin de termen zich bevinden geanalyseerd. Hierbij wordt de focus voornamelijk gelegd op de betekenis van de samenstelling en hoe vaak deze samenstelling voorkomt. Daarna wordt ingegaan op de bredere context waarin de term zich bevindt. De patronen die zich hierin bevinden worden onderzocht.

5. Resultaten

In dit hoofdstuk staan de resultaten van de deelvragen centraal. Per deelvraag worden de resultaten behandeld.

5.1 Deelvraag 1

De titels van de debatten variëren van algemene titels, zoals Vreemdelingen- en asielbeleid en Inburgering en integratie, tot specifiekere titels, zoals Verbannen Haatimam in Nederland en JBZ-raad 4 en 5 juni 2018. In de moties in de algemenere debatten lopen de onderwerpen uiteen. Zo gaat het in het debat Inburgering en integratie van 5 juli 2018 over analfabetisme onder inburgeraars, maar ook over de arbeidsvoorwaarden van docenten inburgering. In het debat Vreemdelingen- en asielbeleid van 21 december 2017 worden Afghaanse en Irakese vluchtelingen besproken en gaat het in hetzelfde debat over een aanslag op een joods restaurant door een Palestijnse dader. In de debatten met de specifiekere titels, Verbannen Haatimam in Nederland, of Marrakeshimmigratiepact, staan specifiek deze onderwerpen centraal in de moties en wordt daar niet van afgeweken. In de debatten met in de titel JBZ-raad wordt het overleg van de JBZ-raad (Raad Justitie en Binnenlandse Zaken) besproken. Dit debat vindt voorafgaand aan of na het overleg van de raad plaats.

Het corpus bestaat uit 210 moties. Er waren vier debatten waarin geen moties werden voorgesteld (*Handeling 2018-2019, nr. 47 item 5, 2019; Handeling 2018-2019, nr. 47 item 3, 2019; Handeling 2018-2019, nr. 77 item 6, 2019; Handeling 2019-2020, nr. 87 item 7, 2020*). Van alle moties gingen de meeste over immigratie in haar algemeenheid; over de vraag wie er wel en niet in Nederland mag blijven. Inhoudelijk wordt er relatief weinig ingegaan op de inhoud van inburgering. Van de 210 moties is er in twaalf moties, verdeeld over vijf debatten, inhoudelijk op ingegaan. Drie van deze debatten hebben, niet toevallig, de titel 'inburgering en integratie'.

Wanneer er in de moties inhoudelijk ingegaan wordt op het inburgeringsbeleid, gaat het vaak over het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij. Zo dient Zihni Özdil (GroenLinks) een motie in waarin hij de regering verzoekt dit onderdeel aan te passen zodat dit "echt bijdraagt aan het opdoen van nuttige en adequate kennis over de Nederlandse samenleving" en verzoekt Jan Paternotte (D66) om "een moderniseringsslag voor de vragen van [...] Kennis Nederlandse Samenleving" (*Handeling 2017-2018, nr. 61 item 8, 2018*). Özdil noemt dat er stereotypen getoetst worden en Paternotte gaat in op de vraag over het Mariabeeld (zie hoofdstuk 2). Ook Gert-Jan Segers (ChristenUnie) en Pieter Heerma (CDA) gaan in op de culturele dimensie: zij verzoeken de regering om te zorgen voor de best mogelijke culturele inburgering in alle gemeenten (*Handeling 2017-2018, nr. 103 item 51, 2018*).

Tunahan Kuzu (DENK) bekritiseert integratie als begrip. Hij stelt meermaals dat Nederland af moet van de term integratie en het integratiebeleid (*Handeling 2017-2019, nr. 61 item 8, 2018; Handeling 2017-2018, nr. 103 item 51, 2018; Handeling 2018-2019, nr. 59 item 8, 2019*). Wederzijdse acceptatie zou een onderdeel van integratie moeten zijn, en volgens hem vindt dat in Nederland niet plaats. Ook stelt hij dat "het integratiebeleid inherent discriminatoir is" (*Handeling 2017-2018, nr. 61 item 8, 2018*).

Bente Becker (VVD) verzoekt de regering "er [...] op aan te dringen mannelijke en vrouwelijke nieuwkomers gelijk te behandelen in de toeleiding naar werk en het opleggen van de verplichtingen uit de Participatiewet" (*Handeling 2017-2018, nr. 61 item 8, 2018*). Ook verzoekt Becker, met Pieter Heerma (CDA), de regering om te onderzoeken of inburgeraars verplicht kunnen worden hun kinderen naar een voorschoolse opvang te laten gaan (*Handeling 2018-2019, nr. 59 item 8, 2019*). Deze moties kunnen eerder aandachtspunten genoemd worden, dan harde kritiek.

Naast aanpassingen in het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij, zouden DENK en GroenLinks ook graag meer aandacht voor de participatie van inburgeraars in de politiek zien. Tunahan

Kuzu (DENK) ziet dat er weerstand is tegen de politieke participatie van minderheden en hij verzoekt de regering onderzoek hiernaar te doen en met een voorstel te komen om de weerstand te voorkomen (*Handeling 2018-2019, nr. 54 item 11, 2019*). Nevin Özütok (GroenLinks) vraagt in haar motie om een onderzoek naar de mogelijkheid dat migrantenkiesrecht bijdraagt aan de politieke participatie van mensen met een migratieachtergrond.

5.2 Deelvraag 2

Allereerst valt aan de resultaten in tabel 4 op dat het er niet veel zijn. De zoekresultaten in AntConc 4.1.1, wanneer gezocht werd op ***leer*** en **leren**, waren er bij elkaar 106. Daarvan waren 44 resultaten daadwerkelijk vervoegingen van of het infinitief leren. Deze resultaten zijn nogmaals gefilterd, ditmaal op onderwerp. Alleen de onderwerpen gerelateerd aan inburgeraars zijn geselecteerd. Andere onderwerpen, zoals de partij zelf, of de regering, zijn niet relevant voor dit onderzoek. Een andere verklaring voor het kleine aantal resultaten, is dat er in de plenaire debatten (zie 5.1) weinig inhoudelijk ingegaan werd op inburgering.

Wat het meest opvalt aan de resultaten in tabel 4, is dat taal vaak genoemd wordt: 14 van de 24 keer. Van deze 14 keer gaat het vijf keer over een taal die niet-Nederlands is: bijvoorbeeld Turks en Chinees. De andere tien resultaten behelzen cultuur, kennis en vaardigheden en “nutteloze en inadequate zaken”. Özdil (GroenLinks), gebruikte de laatste term om het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij te beschrijven (*Handeling 2017-2018, nr. 103 item 51, 2018*). Er wordt weinig ingegaan op de formele aspecten die in het inburgeringsexamen aan bod komen: alleen “het handelingsperspectief in verschillende organisaties” wordt genoemd.

Tabel 4

Resultaten deelvraag 2

Kinderen		leren	iets
Te (van iedere inburgeraar)	vragen	leren	de taal
Te (van iedere inburgeraar)	vragen	leren	de taal
Die (mensen die hiernaartoe komen)	moeten	leren	de taal
Inburgeraars	moeten	leren	nutteloze en inadequate zaken
Mensen		leren	Turks
Mensen		leren	Chinees
Te (voor analfabeten van belang)		leren	de Nederlandse taal
Te (voor analfabeten van belang)		leren	de Nederlandse taal
Zij (nieuwkomers)	Hadden willen	leren	welke kennis en vaardigheden
Zij (nieuwkomers)	Hadden willen	leren	welke kennis en vaardigheden
Inburgeraars		leren	wat hun handelingsperspectief is in verschillende situaties
Inburgeraars		leren	wat hun handelingsperspectief is in verschillende situaties
Te (wat is erop tegen om)		leren	Turks

Ze (200 scholen waarop)		leren	cultuur en taal, en “aap, noot, kool, mees”
Turken		leren	Turks
Het leren kennen (van de Nederlandse kernwaarden en de verzorgingsstaat)			
Mensen	moeten	leren	allemaal
Je		leert	de taal
Je		leert	Turks
Je		leert	de taal en cultuur van een land
Men		leert	snel
Je		leer	iets
Je		leert	de taal

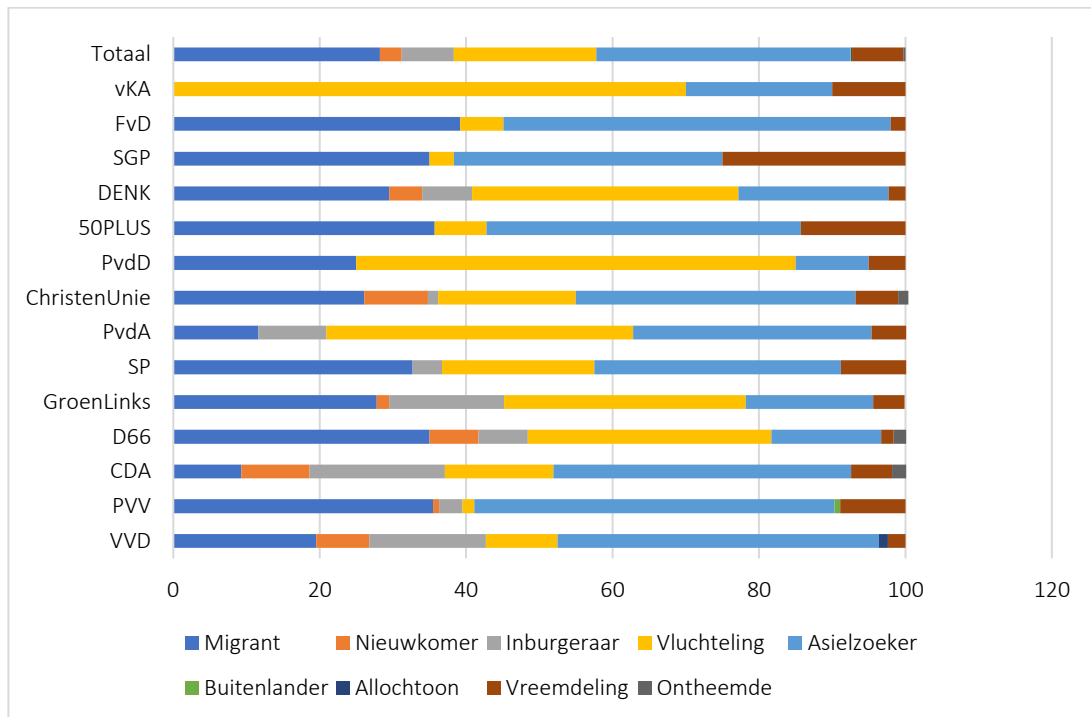
5.3 Deelvraag 3

In het totale corpus worden de termen **asielzoeker** (34.7%), **migrant** (28.2%) en **vluchteling** (19.5%) het meest gebruikt, wat te lezen is in figuur 1. Deze termen zijn alle drie vooral gericht op het land van herkomst: de asielzoeker vraagt asiel aan buiten het eigen land, de migrant verhuist naar een ander land dan het eigen land en de vluchteling ontvlucht het eigen land. **Inburgeraar** wordt maar in 7.1% van de gevallen gebruikt. Dit kan te wijten zijn aan het feit dat niet alle debatten direct over inburgering gaan, maar dat migratie, integratie en vreemdelingenbeleid groter zijn dan enkel inburgering.

Tussen de grootste partijen vallen geen duidelijke verschillen op. De PVV gebruikt het woord **vluchteling** weinig, maar compenseert dit door **migrant** en **asielzoeker** veel te gebruiken. Bij de kleinere partijen zijn de verschillen soms groot in het termgebruik. Zo lijkt de fractie Van Kooten-Arissen het woord **vluchteling** in grote mate te gebruiken. In werkelijkheid heeft deze fractie weinig deelgenomen aan de debatten en is **vluchteling** zeven keer uitgesproken. In het geval van deze fractie kan dit komen omdat Femke Merel van Kooten-Arissen zich in 2019 afsplitste van de Partij voor de Dieren. Vanaf dit moment kon deze fractie dus pas deelnemen aan het debat.

Figuur 1

Percentages gebruik synoniemen door partijen in de Tweede kamer

5.4 Deelvraag 4

Alle resultaten van deze deelvraag zijn te vinden in bijlage 2. In deze paragraaf komen de opvallendheden aan het licht.

Allereerst valt op dat van deze vier termen **inburgering** het meest genoemd wordt, namelijk 169 keer. **Integratie** wordt 117 keer genoemd, **identiteit** 20 keer en **identificatie** 1 keer. Hoewel het in eerste instantie misschien lijkt alsof **inburgering** er bovenuit steekt, moet in acht genomen worden dat het corpus uit 230.912 woorden bestaat. Met 169 keer, beslaat de term **inburgering** dus maar een klein deel van het corpus.

Van de 169 keer wordt vrij weinig inhoudelijk ingegaan op het begrip **inburgering**, namelijk 23 keer. De overige 146 termen gaan over de formele aspecten ervan. Van de 169 keer, wordt **inburgering** 107 keer als onderdeel van een samenstelling genoemd. De meeste samenstellingen zijn met woorden als systeem, onderwijs, examen, beleid en cursus. Ook wordt **inburgering** twee keer gecombineerd met fraude en debacle. Maar de samenstelling die opvalt is **inburgeringsplicht**. Van de 29 keer dat deze term gebruikt wordt, wordt 8 keer genoemd dat inburgeraars eronder vandaan willen komen en/of fraude plegen. Ook wordt er 6 keer benadrukt dat de plicht gehandhaafd moet worden.

De term **integratie** komt veel minder voor in samenstellingen. Van de 117 keer dat de term gebruikt wordt, zijn er 15 samenstellingen. De meest voorkomende is **integratiebeleid** (9 keer). Daarnaast worden **integratieprobleem** (3), **integratiebevordering** (1), **integratiemoeder** (1) en **integratiedebat** (1) genoemd. Wanneer naar de bredere context gekeken wordt, staan vooral het integratieprobleem en de -bevordering centraal. Met 58 resultaten neemt dit onderscheid bijna de helft van het corpus in beslag. 38 van deze 58 resultaten gaan over het integratieprobleem en de andere 20 over de -bevordering. DENK noemt als onderdeel van het probleem dat integratie voor nieuwkomers geldt, en niet voor de ontvangende samenleving (*Handeling 2017-2018, nr. 61 item 8, 2018*). In de

overige 59 resultaten wordt niet inhoudelijk op de term integratie ingegaan maar wordt deze enkel genoemd, bijvoorbeeld wanneer de minister van Integratie wordt besproken.

Het integratieprobleem lijkt voornamelijk uit twee tendensen te bestaan. Enerzijds werkt integratie niet omdat er geen wederzijdse acceptatie is. Vanuit de ontvangende samenleving is sprake van discriminatie en negatieve beeldvorming over nieuwkomers, waardoor zij zich niet geaccepteerd voelen. Anderzijds wordt de inmenging van Turkije in weekendscholing genoemd. Doordat Turkije weekendscholing aan Turkse Nederlanders subsidieert, wordt hen een Turkse identiteit aangeleerd, wat de integratie in Nederland belemmert.

Identiteit en **identificatie** worden weinig genoemd in het corpus. **Identificatie** zelfs maar één keer. In dit geval dient de term om de formele identiteit van een asielzoeker te beschrijven. **Identiteit** wordt wel gebruikt in het kader van nationale identiteit. De **eigen** ofwel **Nederlandse identiteit** wordt 7 keer genoemd, waarbij het voornamelijk gaat om een angst om deze te verliezen. Hiernaast wordt 10 keer ingegaan op een andere identiteit dan de Nederlandse, zo worden de **Turkse** en **Syrische identiteit** genoemd. Wanneer de **Turkse identiteit** genoemd wordt, noemen het CDA, D66, GroenLinks en de VVD dat deze aangeleerd wordt op Turkse weekendscholen maar dat in de gaten gehouden moet worden of hierdoor de integratie niet belemmerd wordt. Verder worden **identiteitspapieren** (2 keer) en **identiteitsfraude** (1 keer) genoemd.

6. Discussie

In dit onderzoek zijn vier deelvragen gesteld, die te onderscheiden waren in twee typen vragen: de 'wat-vraag' en de 'hoe-vraag'. Allereerst is in de analyse ingegaan op de 'wat-vraag': wat wordt er besproken in 210 moties en wat wordt er over inburgering gezegd? Daarna is de 'hoe-vraag' behandeld: hoe wordt door taalgebruik vorm gegeven aan de plenaire debatten? In dit hoofdstuk worden de resultaten bij elkaar gebracht en kritisch beschouwd in het licht van de literatuur uit hoofdstuk 3.

Het algemene beeld dat uit deelvraag 1 naar voren komt, is dat in de 210 moties, de focus voornamelijk ligt op de formele aspecten van immigratie en de vraag wie er wel en niet in Nederland mag blijven. Inburgering, en al helemaal de inhoud van het programma, staat in veel mindere mate centraal in deze debatten. Hoe er wél inhoudelijk op inburgering in wordt gegaan, wordt in dit hoofdstuk besproken aan de hand van de vier termen **integratie**, **inburgering**, **identificatie** en **identiteit**. Deze termen zijn namelijk de kernbegrippen als het gaat om de discussie rondom inburgering (zie hoofdstuk 3).

6.1 Integratie

Wanneer integratie inhoudelijk aan bod komt in de plenaire debatten, blijkt uit deelvraag 4 dat er voornamelijk gesproken wordt over het integratieprobleem of over integratiebevordering. In het probleem bestaan twee tendensen (zie 5.1 en 5.4). Enerzijds werkt integratie niet omdat inburgeraars zich niet geaccepteerd voelen door de ontvangende samenleving. Er is sprake van discriminatie en negatieve beeldvorming over nieuwkomers. Ook wordt integratie (zie 5.2 en 5.4) omschreven als iets dat nieuwkomers moeten doen. Zoals Dagevos en Grundel (2008) beschrijven, is er geen sprake van wederzijdse acceptatie in Nederland, terwijl dat wel een voorwaarde zou moeten zijn voor succesvolle integratie. Anderzijds wordt in de plenaire debatten specifiek de inmenging van Turkije genoemd. In Nederland bestaan er Turkse weekendscholen voor Turkse Nederlanders, die dienen om hen de Turkse identiteit aan te leren. Turkije subsidieert deze scholen. Een aantal partijen ziet dit als belemmering van de integratie in Nederland.

6.2 Inburgering

Wanneer specifiek inburgering en het examen inhoudelijk aan bod komen, staan een paar dingen centraal. Allereerst blijkt uit deelvraag 1 dat een aantal partijen kritiek heeft op het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij in het inburgeringsexamen. Deze kritiek luidt vooral dat de vaardigheden die men moet leren nutteloos zijn voor een succesvolle integratie en er wordt in de moties verzocht dit aan te passen. Hiermee wordt de culturele dimensie van integratie, die Smeets en Steijlen (2006) beschrijven, aangesneden. Wanneer de vaardigheden die inburgeraars moeten leren, besproken worden, dan staat vooral het leren van de taal centraal, blijkt uit deelvraag 2. Van de 24 resultaten, na het zoeken op het werkwoord **leren**, werd 14 keer een taal als lijdend voorwerp genoemd. Dit lijkt vaardigheid nummer één te zijn om Nederlander te kunnen worden. Hoewel er kritiek wordt gegeven op de culturele dimensie, wordt ook deze van belang geacht wanneer genoemd wordt wat inburgeraars moeten leren: cultuur wordt negen keer genoemd. De verklaring voor dit kleine aantal resultaten is dat er weinig inhoudelijk op inburgering in wordt gegaan. Bij het zoeken op het werkwoord **leren** waren er 44 resultaten waarvan enkel de onderwerpen gerelateerd aan inburgeraars relevant waren voor dit onderzoek.

6.3 Identificatie

Broeders, Kremer en Meurs (2008) zien identificatie voor zich als een oplossing voor het identiteitsvraagstuk in het integratieprobleem. Zij onderscheiden, zoals uiteengezet in hoofdstuk 3, drie soorten: functionele identificatie, normatieve identificatie en emotionele identificatie. Emotionele identificatie, het gevoel van verbondenheid met Nederland kan alleen tot stand komen wanneer functionele en normatieve identificatie bereikt zijn. Hoewel de term identificatie maar één keer met zo

veel woorden genoemd wordt, kan er uit deelvraag 3 afgeleid worden dat er van functionele identificatie – dat iemand op basis van functie wordt geïdentificeerd, in plaats van bijvoorbeeld huidskleur of afkomst – weinig sprake is. In het corpus worden de termen asielzoeker, migrant en vluchteling het meest gebruikt. Deze termen zijn vooral gericht op het land van herkomst, waardoor de lezer of luisteraar van het debat er door het gebruik van deze woorden continu op wordt gewezen dat de persoon in kwestie van oorsprong niet Nederlands is. De persoon in kwestie wordt dus wel aan de hand van afkomst geïdentificeerd. Het wij/zij-verschil wordt hierdoor benadrukt: als zij niet uit Nederland komen, dan staat dat in tegenstelling tot de wij-groep, die wel uit Nederland komt. Dit zou een vorm van culturisme genoemd kunnen worden, wat inhoudt dat cultuurverschillen in stand gehouden worden (Dagevos en Grundel, 2013). Dat wordt veroorzaakt door het impliciete en wellicht onbewuste patroon in het taalgebruik, volgens de discoursanalyse (Van den Berg, 2004).

Normatieve identificatie komt wel ter sprake. Dit houdt in dat de inburgeraar zijn of haar eigen normen en waarden kan aanhouden en eigen ideeën in kan brengen in het maatschappelijke én politieke debat (Broeders et al., 2008). Uit deelvraag 1 blijkt dat een aantal partijen graag een hogere participatie van inburgeraars op politiek vlak ziet, omdat dat er volgens hen toe leidt dat zij sneller kunnen integreren.

6.4 Identiteit

Waar de verwachting aan het begin van dit onderzoek was dat het identiteitsvraagstuk een grote rol zou spelen in de discussie rondom inburgering, blijkt dit in werkelijkheid in de politiek in veel mindere mate zo te zijn (Broeders et al., 2008; De Hart, 2019a). Inhoudelijk wordt er weinig op in gegaan. Wanneer gezocht wordt op de term identiteit (zie 5.4), blijkt dat deze twintig keer genoemd wordt. Hiervan gaat het twee keer om 'identiteitspapieren' en één keer om 'identiteitsfraude'. De context van de overige achttien zoektermen komt wel overeen met het maatschappelijke discours (De Hart, 2019a). Het patroon in de uitingen is dat er een angst is om de Nederlandse identiteit te verliezen en andere identiteiten dan de Nederlandse worden hiervoor als reden gegeven, specifiek de Turkse identiteit wordt het meest genoemd.

6.5 Taalgebruik

In de discoursanalyse staat voorop dat taal een constructie van de realiteit is en dat taalgebruik daarom niet neutraal is (Van den Berg, 2004). Patronen in het taalgebruik hebben (vaak) als onbewuste consequentie dat ze verwachtingen van de werkelijkheid creëren en dat deze verwachtingen ook gerealiseerd worden.

De talige analyse van deelvraag 2 biedt het inzicht dat het werkwoord *leren*, gecombineerd met een onderwerp gerelateerd aan inburgeraars, vaak de taal en cultuur als lijdend voorwerp heeft. Uit de analyse in deelvraag 4 blijkt onder andere dat de term *integratie* veel minder voorkomt in samenstellingen dan de term *inburgering*, namelijk 15 van de 117. Wanneer er iets verder uitgezoomd wordt, blijkt dat het onderscheid tussen het integratieprobleem en integratiebevordering bijna de helft van de resultaten in beslag neemt. Daarin overschaduwde het probleem de bevordering. Omdat er met het taalgebruik veel vaker in wordt gegaan op het integratieprobleem, zou de lezer of luisteraar integratie ook meer als een probleem kunnen ervaren, dan als iets dat bevordert of bevorderd moet worden.

De term *inburgering* die ook geanalyseerd werd in deelvraag 4 is opvallend. Hieruit blijkt dat van alle samenstellingen waarin *inburgering* voorkomt, *inburgeringsplicht* het meest voorkomt. Deze samenstelling wordt vaak in een context geplaatst waarbij inburgeraars onder de *inburgeringsplicht* vandaan willen komen en de regering de plicht beter moet handhaven. De term wordt dus vaak in een negatieve context geplaatst en dit zou eventueel als gevolg kunnen hebben dat het ook zo ervaren wordt.

De analyse van taalgebruik heeft zeker inzichten geboden in de patronen in taalgebruik. Of deze patronen ook de verwachtingen van de werkelijkheid beïnvloeden, is niet naar voren gekomen uit de analyse. Een conclusie als deze is ook niet getracht te bereiken. Uit de analyse van het taalgebruik blijkt wel dat de politieke partijen, de discussie over taalgebruik die in 2016 speelde en erin resulteerde dat het woord allochtoon in de ban werd gedaan, serieus nemen: de term werd maar één keer genoemd (*Wat Verstaat Het CBS Onder Een Allochtoon?*, 2022).

6.6 Missing link

Op basis van dit onderzoek constateer ik, in aanvulling op de twee *missing links* van Te Velde (2008), een derde *missing link*: die tussen de politiek en de maatschappij. In het maatschappelijke debat over inburgering spelen twee punten: enerzijds ervaart een minderheid dat Nederland te vol is en dat het vluchtelingen- en asielbeleid te soepel is (De Hart, 2019a), anderzijds is er een groep, waarvan de grootte onbekend is, die vooral kritiek heeft op het integratiebeleid en specifiek op de culturele dimensie hiervan (Broeders et al., 2008; Dagevos en Grundel, 2013). Onder de culturele dimensie worden specifiek in het inburgeringsexamen de vragen over de ongeschreven gedragsregels verstaan, oftewel de *unwritten code*, zoals Leerssen (2015) het noemt. Deze onderwerpen van discussie staan, zo blijkt uit deelvraag 1, 2 en 4, in een, ten opzichte van het maatschappelijk debat, scheve verhouding in de politiek. De grootste focus in de plenaire debatten ligt namelijk op de formele aspecten van immigratie en de vraag wie er wel en niet mag blijven. Inburgering, en helemaal de inhoud van het programma en de culturele dimensie, staan in veel mindere mate centraal in deze debatten. Ook de analyse van deelvraag 3 bevestigt deze vorm; de term inburgeraar wordt in vergelijking tot de synoniemen weinig genoemd.

Een verklaring voor dit verschil is te vinden in de aard van het politieke debat; deze verschilt uiteraard van de aard van het maatschappelijke debat. De Tweede Kamer heeft als doel om wetsvoorstellen te beoordelen, te wijzigen en in te dienen (*De Tweede Kamer*, z.d.). Ook controleert ze de regering. Deze rol geeft het debat een bepaalde kleur: formele aspecten en dus wetsvoorstellen staan veel hoger op de agenda dan inhoudelijke discussiepunten over inburgering, die uitbesteed worden aan andere organisaties.

7. Conclusie

In dit hoofdstuk staat het antwoord op de hoofdvraag centraal. Daarnaast wordt op het onderzoek gereflecteerd en worden de tekortkomingen toegelicht. Als laatst worden suggesties voor volgend onderzoek gedaan.

7.1 Inzichten

In dit onderzoek is getracht een inzicht te geven in het plenaire debat over inburgering in de Tweede Kamer tussen 15 maart 2017 en 17 maart 2021. De hoofdvraag die centraal stond is:

Hoe ziet het plenaire debat over inburgering eruit in de Tweede Kamer tussen 15 maart 2017 en 17 maart 2021 en hoe verhoudt zich dat tot het maatschappelijk debat?

7.1.1 Het plenaire debat

Allereerst bleek dat de 210 moties waarin gezocht werd – moties in plenaire debatten met als onderwerp Migratie en integratie – meer discussiepunten bevatten dan alleen inburgering. Sterker nog, inburgering bleek maar een klein onderdeel van het debat te zijn. Immigratie en de vraag wie er wel en wie er niet in Nederland mogen blijven, waren de grootste onderwerpen in de debatten.

Wanneer inburgering wel ter sprake kwam in de moties, werden voornamelijk de formele aspecten hiervan besproken in plaats van de inhoud van het examen. De verklaring hiervoor ligt in de aard van het politieke debat. De Tweede Kamer heeft als doel om de regering te controleren en wetsvoorstellen te beoordelen en in te dienen. Formele aspecten staan dus veel hoger op de agenda dan inhoudelijke discussiepunten over inburgering, die vaak ook uitbesteed worden aan andere organisaties.

Wanneer er wel inhoudelijk over inburgering gesproken werd, ging het vaak over het integratieprobleem. De ontwikkeling van andere identiteiten dan de Nederlandse belemmert volgens een paar partijen de integratie. Daarnaast zijn er partijen die ervaren dat er geen sprake is van wederzijdse acceptatie tussen de ontvangende samenleving en de inburgeraars, waarbij het vooral de ontvangende samenleving is die beter haar best kan doen. Uit de resultaten van deelvraag 2 blijkt ook dat integratie een plicht is van nieuwkomers en niet van de ontvangende samenleving. Hiernaast worden de vragen in het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij in het inburgeringsexamen als nutteloos en inadequaats ervaren en blijkt uit de resultaten van deelvraag 4 dat er weinig sprake is van functionele identificatie. Al met al ondervinden de partijen een probleem met inburgering en integratie.

Er wordt een aantal oplossingen in de plenaire debatten geboden voor dit probleem. Zo roept DENK als enige partij op om radicaal te stoppen met het gebruik van de term integratie. Een wat mildere oplossing die meer partijen ondersteunen is om het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij onder de loep te nemen en om hier veranderingen in aan te brengen. Zij stellen dat onder andere stereotyperingen verwijderd moeten worden. Als laatst blijkt uit de talige analyse dat taal en cultuur het belangrijkste gevonden worden om te leren door inburgeraars.

7.1.2 Verhouding tot het maatschappelijk debat

Het politieke debat sluit niet aan op het maatschappelijke debat. Hoewel de onderwerpen die in het maatschappelijke debat besproken worden ook in de geanalyseerde plenaire debatten een rol spelen, is er sprake van een scheve verhouding (zie 6.6). In de plenaire debatten ligt de focus bij uitstek op de formele aspecten van immigratie. Inburgering speelt een veel minder grote rol en de inhoud van het inburgeringsbeleid krijgt al helemaal weinig aandacht, terwijl deze onderwerpen in het maatschappelijke debat over inburgering toch grote onderwerpen van discussie zijn. In de verhouding

tussen het politieke debat over inburgering en het maatschappelijke debat wordt dus een *missing link* geconstateerd, in aanvulling op de twee *missing links* van Te Velde (2008).

7.2 Reflectie

In deze paragraaf staat de reflectie op de onderzoeksmethoden centraal. In deelvraag 1 is ervoor gekozen om moties te onderzoeken. Enerzijds omdat hierin concrete voorstellen worden gedaan aan de regering, terwijl er in de rest van de debatten ook ideologische vraagstukken centraal staan. Anderzijds omdat dit onderzoek gelimiteerde tijd en ruimte bood. Hoewel de 210 moties over het algemeen een goede representatie zijn van het gehele corpus, was het beter geweest om wel het hele corpus te kunnen onderzoeken. Het ene debat bevat namelijk meer moties dan het andere, én er waren vier debatten waarin geen moties werden voorgesteld (*Handeling 2018-2019, nr. 47 item 5, 2019; Handeling 2018-2019, nr. 47 item 3, 2019; Handeling 2018-2019, nr. 77 item 6, 2019; Handeling 2019-2020, nr. 87 item 7, 2020*).

Daarnaast zou *text mining* in eerste instantie ingezet worden om het gehele corpus te onderzoeken. AntConc 4.1.1 is uiteindelijk gedeeltelijk ingezet om tot een antwoord op mijn deelvragen te komen (Anthony, 2022). Al snel bleek dat het corpus hier de mogelijkheid niet helemaal toe bood. Om succesvol *text mining* toe te passen is een groter corpus nodig, zoals te zien is in het onderzoek van Hunt (2015) en Mautner (2009). Het corpus dat centraal stond in dit onderzoek is eigenlijk te klein. De zoektermen boden daarom soms relatief weinig resultaten om conclusies aan te verbinden. Desalniettemin heb ik toch een antwoord op de hoofdvraag kunnen formuleren door *close reading* te gebruiken in de context van de resultaten. Dit onderzoek laat dus zien dat *text mining* succesvol uitgevoerd kan worden in combinatie met *close reading*. Om op zichzelf overtuigende resultaten te krijgen, dient een groter corpus gebruikt te worden. Hoewel dit onderzoek een nieuw licht werpt op de verhouding tussen het maatschappelijke en politieke debat, moet de *missing link* niet als absoluut geïnterpreteerd worden. Vervolgonderzoek is nodig om dit te bewijzen.

De discoursanalyse bleek erg nuttig te zijn. Met het idee dat taal niet neutraal is, zijn in deelvraag 2, 3 en 4 talige patronen blootgelegd. Of deze patronen de werkelijkheid ook beïnvloeden, is niet onderzocht. Dat was niet het doel van het onderzoek en daarom wordt daar in de conclusie niet op ingegaan.

7.3 Suggesties voor volgend onderzoek

Voor volgend onderzoek dat ook met gebruik van AntConc 4.1.1 of met soortgelijke software wordt uitgevoerd, raad ik allereerst aan om een groter corpus te kiezen. Op deze manier zijn patronen beter te ontdekken en is er meer materiaal om conclusies aan te kunnen verbinden.

Onderzoek naar de verhouding tussen het maatschappelijke en politieke debat over inburgering is relevant en dient uitgebreid te worden. Door plenaire debatten met andere onderwerpen te onderzoeken kan de *missing link* verder onderzocht worden. De vraag is dan of deze *missing link* een algemeen gegeven is tussen het maatschappelijke en politieke debat, of dat deze specifiek is voor plenaire debatten met als onderwerp Migratie en integratie. Onderwerpen die onderzocht zouden kunnen worden, zijn bijvoorbeeld de toeslagenaffaire, de oorlog tussen Rusland en Oekraïne en de gestegen gasprijzen. Dit zijn discussiepunten die actueel zijn en waar veel over wordt geschreven en gesproken in de media. In het maatschappelijk debat zijn ze dus relevant. Hoe in het politieke debat gesproken wordt over (een van) deze onderwerpen, biedt een nieuw inzicht in de *missing link* die aan de hand van dit onderzoek geconstateerd is.

Primaire bronnen

- Handeling 2016-2017, nr. 69 item 23.* (2017, 26 april). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20162017-69-23.html>
- Handeling 2016-2017, nr. 74 item 4.* (2017, 19 mei). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20162017-74-4.html>
- Handeling 2016-2017, nr. 102 item 8.* (2017, 22 september). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20162017-102-8.html>
- Handeling 2016-2017, nr. 9 item 12.* (2017, 26 oktober). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20172018-9-12.html>
- Handeling 2017-2018, nr. 38 item 10.* (2018, 24 januari). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20172018-38-10.html>
- Handeling 2017-2018, nr. 61 item 8.* (2018, 3 april). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20172018-61-8.html>
- Handeling 2017-2018, nr. 68 item 35.* (2018, 30 april). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20172018-68-35.html>
- Handeling 2017-2018, nr. 68 item 32.* (2018, 30 april). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20172018-68-32.html>
- Handeling 2017-2018, nr. 91 item 3.* (2018, 1 augustus). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20172018-91-3.html>
- Handeling 2017-2018, nr. 92 item 26.* (2018, 2 augustus). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20172018-92-26.html>
- Handeling 2017-2018, nr. 100 item 8.* (2018, 10 augustus). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20172018-100-8.html>
- Handeling 2017-2018, nr. 103 item 51.* (2018, 19 september). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20172018-103-51.html>
- Handeling 2018-2019, nr. 20 item 13.* (2018, 29 november). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-20-13.html>
- Handeling 2018-2019, nr. 31 item 50.* (2019, 16 januari). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-31-50.html>
- Handeling 2018-2019, nr. 31 item 48.* (2019, 16 januari). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-31-48.html>
- Handeling 2018-2019, nr. 36 item 13.* (2019, 24 januari). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-36-13.html>
- Handeling 2018-2019, nr. 47 item 5.* (2019, 13 februari). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-47-5.html>

Handeling 2018-2019, nr. 47 item 8. (2019, 13 februari). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-47-8.html>

Handeling 2018-2019, nr. 47 item 3. (2019, 13 februari). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-47-3.html>

Handeling 2018-2019, nr. 54 item 10. (2019, 8 maart). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-54-10.html>

Handeling 2018-2019, nr. 54 item 11. (2019, 8 maart). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-54-11.html>

Handeling 2018-2019, nr. 59 item 8. (2019, 21 maart). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-59-8.html>

Handeling 2018-2019, nr. 59 item 9. (2019, 21 maart). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-59-9.html>

Handeling 2018-2019, nr. 77 item 9. (2019, 14 mei). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-77-9.html>

Handeling 2018-2019, nr. 77 item 6. (2019, 15 mei). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-77-6.html>

Handeling 2018-2019, nr. 82 item 15. (2019, 7 juni). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-82-15.html>

Handeling 2018-2019, nr. 82 item 6. (2019, 7 juni). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-82-6.html>

Handeling 2018-2019, nr. 89 item 12. (2019, 19 juni). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-89-12.html>

Handeling 2018-2019, nr. 102 item 45. (2019, 9 augustus). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-102-45.html>

Handeling 2018-2019, nr. 102 item 56. (2019, 9 augustus). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20182019-102-56.html>

Handeling 2019-2020, nr. 38 item 11. (2020, 11 februari). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20192020-38-11.html>

Handeling 2019-2020, nr. 44 item 9. (2020, 10 maart). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20192020-44-9.html>

Handeling 2019-2020, nr. 61 item 27. (2020, 14 april). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20192020-61-27.html>

Handeling 2019-2020, nr. 87 item 7. (2020, 5 augustus). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20192020-87-7.html>

Handeling 2019-2020, nr. 100 item 10. (2020, 23 september). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20192020-100-10.html>

Handeling 2020-2021, nr. 23 item 10. (2021, 9 februari). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20202021-23-10.html>

Secundaire bronnen

- Anderson, B. (2006). *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London, New York: Verso.
- Anthony, L. (2022). AntConc (Version 4.1.1) [Computer Software]. Tokyo, Japan: Waseda University. Available from <https://www.laurenceanthony.net/software>
- allochtoon. (z.d.). In *Van Dale*. Geraadpleegd op 13 oktober 2022, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/allochtoon>
- asielzoeker. (z.d.). In *Van Dale*. Geraadpleegd op 13 oktober 2022, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/asielzoeker>
- Berg, H. van den. (2004). 'Discoursanalyse'. *KWALON* 26 9(2), 29-39.
- Boom NT2. (z.d.). *Wat is Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt (ONA)?* NT2. Geraadpleegd op 21 oktober 2022, van [https://www.nt2.nl/nl/dossier/orientatie op de nederlandse arbeidsmarkt/wat is orientatie op de nederlandse arbeidsmarkt](https://www.nt2.nl/nl/dossier/orientatie_op_de_nederlandse_arbeidsmarkt/wat_is_orientatie_op_de_nederlandse_arbeidsmarkt)
- Broeders, D., M. Kremer en P. Meurs. (2008). 'Identificatie met Nederland'. *Migrantenstudies* 2008(3), 164-169.
- buitenlander. (z.d.). In *Van Dale*. Geraadpleegd op 13 oktober 2022, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/buitenlander>
- Dagevos, J. en M. Grundel. (2013). *Biedt het concept integratie nog perspectief?* Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- De Hart, J. J. M. (2019a). H6: Gepercipieerde kansen en bedreigingen/ideaalbeelden. In P. Van Houwelingen & M. C. Versantvoort (Reds.), *Denkend aan Nederland* (pp. 1–21). Sociaal en Cultureel Planbureau.
- De Hart, J. J. M. (2019b). Inleiding. In P. Van Houwelingen & M. C. Versantvoort (Reds.), *Denkend aan Nederland* (pp. 1–38). Sociaal en Cultureel Planbureau.
- De Hart, J. J. M. (2019c). Slotoverwegingen. In P. Van Houwelingen & M. C. Versantvoort (Reds.), *Denkend aan Nederland* (pp. 1-21). Sociaal en Cultureel Planbureau.
- De Eerste Kamer*. (z.d.). Tweede Kamer der Staten-Generaal. Geraadpleegd op 22 augustus 2022, van [https://www.tweedekamer.nl/zo werkt de kamer/de nederlandse democratie/de eerste kamer](https://www.tweedekamer.nl/zo_werkt_de_kamer/de_nederlandse_democratie/de_eerste_kamer)
- De Tweede Kamer*. (z.d.). Tweede Kamer der Staten-Generaal. Geraadpleegd op 22 augustus 2022, van [https://www.tweedekamer.nl/zo werkt de kamer/de nederlandse democratie/de tweede kamer](https://www.tweedekamer.nl/zo_werkt_de_kamer/de_nederlandse_democratie/de_tweede_kamer)

- Edwards, A. (2017, 1 mei). *Het inburgeringsexamen is uiterst denigrerend*. Trouw. Geraadpleegd op 22 augustus 2022, van <https://www.trouw.nl/nieuws/het-inburgeringsexamen-is-uiteerst-denigrerend~b23f9b978/>
- Gooren, A. (2022, 16 februari). *Wat is de nieuwe Wet inburgering?* NPO Kennis. Geraadpleegd op 22 augustus 2022, van <https://npokennis.nl/story/187/wat-is-de-nieuwe-wet-inburgering?nlAr=true>
- Den Ouden, P. (2017, 27 januari). *Alternatieve vragen voor het inburgeringsexamen*. Het Parool. Geraadpleegd op 22 augustus 2022, van <https://www.parool.nl/columns-opinie/alternatieve-vragen-voor-het-inburgeringsexamen~b0ce1bd1/>
- Hunt, S. (2015). Gender and Agency in the *Harry Potter* Series. In P. Baker & T. McEnery (red.), *Corpora and Discourse Studies* (pp. 266-284). Houndmills, Basingstoke, Hampshire, Verenigd Koninkrijk: Palgrave Macmillan.
- Inburgeren – Zondag met Lubach (S06). (2017, 22 januari). *De Avondshow met Arjen Lubach*, VPRO. YouTube. Geraadpleegd op 19 oktober 2022, van <https://www.youtube.com/watch?v=iuM9O7MbFa0>
- Inburgeringsexamen doen: Inhoud examens*. (z.d.). inburgeren.nl. Geraadpleegd op 21 oktober 2022, van <https://www.inburgeren.nl/examen-doen/inhoud-examens.jsp>
- Leerssen, J. (2015). *Nationalisme*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Mautner, G. (2009). Checks and Balances: How Corpus Linguistics can Contribute to CDA. In R. Wodak en M. Meyer (Red.), *Methods of Critical Discourse Analysis* (pp. 122-143). Londen, Verenigd Koninkrijk: SAGE Publishers.
- migrant. (z.d.). In *Van Dale*. Geraadpleegd op 13 oktober 2022, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/migrant>
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (2022, 2 augustus). *Wet inburgering 2021*. Inburgeren in Nederland | Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 21 oktober 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inburgeren-in-nederland/nieuwe-wet-inburgering>
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (z.d.). *Inburgeren in Nederland*. Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 22 augustus 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inburgeren-in-nederland>
- Modest, W. & Lelijveld, R. (2018). *Words Matter: Work in progress I*. National Museum of World Cultures.
- Motie. (z.d.). Parlement.com. Geraadpleegd op 14 oktober 2022, van <https://www.parlement.com/id/vh8lnhrogv2/motie>
- nieuwkomer. (z.d.). In *Van Dale*. Geraadpleegd op 13 oktober 2022, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/nieuwkomer>

Oefenexamen KNM 2. (z.d.). oefenexamensduo.nl. Geraadpleegd op 22 augustus 2022, van <https://www.oefenexamensduo.nl/Portal/appmodules/examen/navigeer.ctrl>

ontheemde. (z.d.). In *Van Dale*. Geraadpleegd op 13 oktober 2022, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/ontheemde>

Participatieverklaring in het kort. (z.d.). duo.nl. Geraadpleegd op 22 augustus 2022, van <https://duo.nl/zakelijk/inburgering-ketenpartners/participatieverklaring/over-de-participatieverklaring.jsp>

Smeets, H. en F. Steijlen. (2006). 'Inleiding'. In *Nederland Gebleven. De geschiedenis van Molukkers 1951-2006*. Amsterdam/Utrecht: Uitgeverij Bakker, 11-21.

Staatsblad 2006, 625. (7 december, 2006). Overheid.nl. Geraadpleegd op 28 oktober 2022, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2006-625.html>

Tweede Kamerfractie Groep Lid-Van Kooten-Arissen. (z.d.). Parlement.com. Geraadpleegd op 28 oktober 2022, van https://www.parlement.com/id/vl08ht2vlgwp/tweede_kamerfractie_groep_lid_van_kooten

Velde, H. te. (2008). 'De missing link van de nationale identiteit'. *Internationale Neerlandistiek* 46(2), 33-38.

vluchteling. (z.d.). In *Van Dale*. Geraadpleegd op 13 oktober 2022, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/vluchteling>

vreemdeling. (z.d.). In *Van Dale*. Geraadpleegd op 13 oktober 2022, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/vreemdeling>

Wat verstaat het CBS onder een allochtoon? (2022, Februari 24). Centraal Bureau Voor De Statistiek. Geraadpleegd op 11 oktober 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/faq/specifiek/wat-verstaat-het-cbs-onder-een-allochtoon->

Wekker, G. (2020). *Witte Onschuld: Paradoxen van kolonialisme en ras*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Willaert, T., Speelman, D., & Truyen, F. (2018). *Digitale geletterdheid: Dataverwerking in de geesteswetenschappen*. Universitaire Pers Leuven.

Zetelverdeling Tweede Kamer. (z.d.). Parlement.com. Geraadpleegd op 28 oktober 2022, van https://www.parlement.com/id/vh8lnhronvx6/zetelverdeling_tweede_kamer

Bijlage 1: aantallen synoniemen

	Migrant	Nieuwkomer	Inburgeraar	Vluchteling	Asielzoeker	Buitenlander	Allochtoon	Vreemdeling	Onthemde	Totaal
VVD	16	6	13	8	36	0	1	2	0	82
PVV	44	1	4	2	61	1	0	11	0	124
CDA	5	5	10	8	22	0	0	3	1	54
D66	21	4	4	20	9	0	0	1	1	60
GroenLinks	32	2	18	38	20	0	0	5	0	115
SP	33	0	4	21	34	0	0	9	0	101
PvdA	5	0	4	18	14	0	0	2	0	43
Christen Unie	18	6	1	13	26	0	0	4	1	69
PvdD	5	0	0	12	2	0	0	1	0	20
50PLUS	10	0	0	2	12	0	0	4	0	28
DENK	13	2	3	16	9	0	0	1	0	44
SGP	21	0	0	2	22	0	0	15	0	60
FvD	20	0	0	3	27	0	0	1	0	51
vKA	0	0	0	7	2	0	0	1	0	10
Totaal	243	26	61	168	299	1	1	60	3	862

Bijlage 2: resultaten deelvraag 4

Identiteit

Nederland gaat financieren; overwegende dat het versterken van de Turkse	identiteit	en gerichtheid op Turkije hierbij een centraal doel vormen;
Nederland gaat financieren; overwegende dat het versterken van de Turkse	identiteit	en gerichtheid op Turkije hierbij een centraal doel vormen;
Nederland gaat financieren; overwegende dat het versterken van de Turkse	identiteit	en gerichtheid op Turkije hierbij een centraal doel vormen;
Nederland gaat financieren; overwegende dat het versterken van de Turkse	identiteit	en gerichtheid op Turkije hierbij een centraal doel vormen;
het is segregatie, het is mensen juist bij de Turkse	identiteit	en bij de Turkse cultuur houden en het is
etnische profilering plaatsvindt, waarin hij teruggebracht wordt tot een Turkse	identiteit,	en iets moet vinden omdat hij nou eenmaal die
is in mijn ogen terecht — over verlies van de eigen	identiteit	en van al die vrijheden waar door generaties vóór
niet geleidelijk aan wereldburgers worden in anonieme nergenslanden zonder culturele	identiteit.	Dat is wat hier gaande is. Wat moet je
voor ons". "Ons", "wij", "moeten"; mensen worden teruggebracht tot een	identiteit.	Dat leidt tot een vorm van etnische profilering die
en de Turkse nationaliteit en veel minder op de Nederlandse	identiteit?	Erkent hij dat? Voorzitter. Ik heb twee moties. Eén
verzorgingsstaat kennen. Het kan ook niet, omdat je je eigen	identiteit	als samenleving, waar generaties voor hebben gevochten, ook wil
in Oostenrijk bijvoorbeeld — die zeggen: nee, wij willen onze nationale	identiteit	behouden en wij willen niet geleidelijk aan wereldburgers worden
Er zijn hier een aantal leden met een Turks-Nederlandse	identiteit	die op een enorme manier geïntimideerd zijn en van
we hebben minimaal 30 asielzoekers met al dan niet geldige Syrische	identiteitspapieren,	een slapende IS-cel in Nijmegen en jihadisten zoals
Turkse media wordt uitgezonden over mensen met een Turks-Nederlandse	identiteit,	heeft grote impact. Dat kan wat mij betreft niet
vertrek moet weggenomen worden. Mensen moeten geregistreerd kunnen zijn en	identiteitspapieren	kunnen krijgen. Het is belangrijk dat op de arbeidsmarkt
Die twee versterken elkaar. Dat zorgt ervoor dat wij onze	identiteit	kwijtraken in dit land. Voorzitter. Ik ben de politiek
illegaliteit moet worden bestreden; overwegende dat asielzoekers op grote schaal	identiteitsfraude	plegen of op andere wijze misbruik maken van de
dat we echt heel hard moeten werken aan de gemeenschappelijke	identiteit	van ons allemaal, van 17 miljoen inwoners van Nederland. Dat
ben bang dat een inperking van onze vrijheid onze Nederlandse	identiteit	zal aantasten en dat het vervolgens ook nog eens

Identificatie

motie toe ingediend. Hij verzocht daarin om na de eerste	identificatie	van asielzoekers zo snel mogelijk te beginnen met de
--	---------------	--

Inburgering

te informeren voor de plenaire behandeling van de nieuwe Wet	inburgering,	en gaat over tot de orde van de dag.
te stellen van de onderdelen KNM en ONA in het	inburgeringsexamen,	en gaat over tot de orde van de dag.
aan inburgeraars, bijvoorbeeld door deze middelen te investeren in het	inburgeringsonderwijs,	en gaat over tot de orde van de dag.

aan inburgeraars, bijvoorbeeld door deze middelen te investeren in het	inburgeringsonderwijs,	en gaat over tot de orde van de dag.
het inburgeringsbeleid ook een moderniseringsslag voor de vragen van het	inburgeringsexamenonderdeel	en het bijbehorende lesmateriaal voor Kennis Nederlandse Maatschappij te
het inburgeringsbeleid ook een moderniseringsslag voor de vragen van het	inburgeringsexamenonderdeel	en het bijbehorende lesmateriaal voor Kennis Nederlandse Maatschappij te
maken van het overleg met de VNG over de veranderopgave	inburgering,	en hierover voor de begroting aan de Kamer te
maken van het overleg met de VNG over de veranderopgave	inburgering,	en hierover voor de begroting aan de Kamer te
honderden moties, vragen en speeches heeft geschreven over het oude	inburgeringsstelsel	en die, dat vinden wij tenminste, er echt aan
dit punt mee te nemen in de herziening van het	inburgeringsstelsel	en er in een nieuw systeem ten minste voor
met de voorbereidingen van de rampzalige nieuwe hangmatwet aangaande de	inburgering	en in plaats daarvan de grenzen te sluiten voor
Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat het aangekondigde ontzorgingsbeleid aangaande	inburgering	en integratie zal leiden tot een aanzuigende werking op
kunnen moties indienen naar aanleiding van het algemeen overleg over	inburgering	en integratie. Ik heb er drie. De Kamer, gehoord
nadelen zijn van het onder gemeentelijke regie brengen van de	voorinburgering	en of er mogelijkheden zijn om hier voor verschillende
vereisten voor inburgering; overwegende dat dit excuus kan leiden tot	inburgeringsfraude	en ontheffing van de inburgeringsplicht; verzoekt de regering ontheffing
Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat op het gebied van	inburgering	en taalonderwijs geen eisen worden gesteld aan arbeidsmigranten uit
beraadslaging, constaterende dat het roer omgaat in het beleid rond	inburgering;	van mening dat goede arbeidsvoorwaarden van docenten inburgering daarbij
gemeenten meer regie te geven over de uitvoering van het	inburgeringstraject;	van mening dat gemeentelijke regie niet vrijblijvend mag zijn;
gemeenten meer regie te geven over de uitvoering van het	inburgeringstraject;	van mening dat gemeentelijke regie niet vrijblijvend mag zijn;
examenonderdelen lezen en luisteren ten onrechte zijn geslaagd voor het	inburgeringsexamen;	van mening dat het van groot belang is dat
examenonderdelen lezen en luisteren ten onrechte zijn geslaagd voor het	inburgeringsexamen;	van mening dat het van groot belang is dat
haar vrijheden omarmd worden; overwegende dat het voor de culturele	inburgering	van nieuwkomers niet wenselijk is dat er grote (kwaliteits)
haar vrijheden omarmd worden; overwegende dat het voor de culturele	inburgering	van nieuwkomers niet wenselijk is dat er grote (kwaliteits)
perverse prikkels voor aanbieders van inburgeringscursussen; overwegende dat de regering	inburgering	van statushouders onder regie van gemeenten brengt, maar dat
perverse prikkels voor aanbieders van inburgeringscursussen; overwegende dat de regering	inburgering	van statushouders onder regie van gemeenten brengt, maar dat
dag. Voorzitter. Wij hebben een goed algemeen overleg gehad over	inburgering	van nieuwkomers. Vandaag is het VAO over het flink
dag. De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat het huidige	inburgeringsstelsel	te ingewikkeld en niet effectief is gebleken; van mening
motie. De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat het huidige	inburgeringsstelsel	te ingewikkeld en niet effectief is gebleken; van mening
het EU-Hof van Justitie en hen alsnog onder de	inburgeringsplicht	te laten vallen, en gaat over tot de orde
over de mogelijkheid om nieuwkomers uit Turkije wél onder de	inburgeringsplicht	te laten vallen? Ook in het licht van het

commerciële taalbureaus; verzoekt de regering om in de nieuwe Wet	inburgering	te regelen dat aanbieders van inburgeringscursussen geen winstoogmerk mogen
commerciële taalbureaus; verzoekt de regering om in de nieuwe Wet	inburgering	te regelen dat aanbieders van inburgeringscursussen geen winstoogmerk mogen
kan worden; verzoekt de regering de voorgestelde prestatiebekostiging in de	inburgering	te schrappen, en gaat over tot de orde van
inburgering; verzoekt de regering bij de uitwerking van het nieuwe	inburgeringsbeleid	te zorgen dat gemeentes de maximale ruimte krijgen om
in gesprek met de VNG werkt aan de nieuwe wet	inburgering;	verzoekt de regering een inventarisatie te maken van initiatieven
minister van plan is gemeentes meer regie te geven bij	inburgering;	verzoekt de regering bij de uitwerking van het nieuwe
in gesprek met de VNG werkt aan de nieuwe wet	inburgering;	verzoekt de regering een inventarisatie te maken van initiatieven
de zomer met een plan van aanpak komt voor de	inburgering;	verzoekt de regering om in dit plan van aanpak
bovendien diverse signalen binnen zijn gekomen over fraude met de	inburgeringsplicht;	verzoekt de regering om het systeem van vrijstellingen bij
dit excuus kan leiden tot inburgeringsfraude en ontheffing van de	inburgeringsplicht;	verzoekt de regering ontheffing van de inburgeringsplicht op basis
bovendien diverse signalen binnen zijn gekomen over fraude met de	inburgeringsplicht;	verzoekt de regering om het systeem van vrijstellingen bij
enkel belang heeft bij het hier houden van talloze falende	inburgeringsklanten;	verzoekt de regering handhaving van inburgerfalen ter hand te
motie. De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat het huidige	inburgeringsbeleid	in het teken staat van marktwerking en het afwentelen
dag. De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat het huidige	inburgeringsbeleid	in het teken staat van marktwerking en het afwentelen
dag. De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat het huidige	inburgeringsbeleid	in het teken staat van marktwerking en het afwentelen
met de VNG te zorgen voor de best mogelijke culturele	inburgering	in alle gemeenten en voor een adequaat aanbod van
met de VNG te zorgen voor de best mogelijke culturele	inburgering	in alle gemeenten en voor een adequaat aanbod van
drie moties. De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat nieuw	inburgeringsbeleid	in de maak is, maar dat de bestaande gevallen
regering handhaving van inburgerfalen ter hand te nemen, geen generaal	inburgeringspardon	in te stellen en alle inburgerfalers het land uit
de regering te onderzoeken of en hoe in het nieuwe	inburgeringsstelsel	voor inburgeraars de verplichting zou kunnen worden opgenomen dat
de regering te onderzoeken of en hoe in het nieuwe	inburgeringsstelsel	voor inburgeraars de verplichting zou kunnen worden opgenomen dat
Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat het voldoen aan de	inburgeringsplicht	voor inburgeraars een vereiste is om te kunnen functioneren
Britten vallen en of we meteen gaan handhaven op de	inburgeringsplicht	voor alle Britten die hier voor onbepaalde tijd naartoe
Hof ruimte is om in dat nieuwe stelsel ook de	inburgeringsplicht	voor nieuwkomers vanuit Turkije te laten gelden. Hij heeft
dag. De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat de regering	inburgering	voor statushouders grotendeels onder regie van gemeenten wil brengen,
gaat over gezinsmigranten, die uiteraard geen deel uitmaken van de	inburgering	voor vluchtelingen, maar straks wel te maken krijgen met
van de verantwoordelijkheid op de inburgeraar; overwegende dat de veranderopgave	inburgering	de perverse prikkels in die marktwerking onvoldoende aanpakt; overwegende

van de verantwoordelijkheid op de inburgeraar; overwegende dat de veranderopgave	inburgering	de perverse prikkels in die marktwerking onvoldoende aanpakt; overwegende
van de verantwoordelijkheid op de inburgeraar; overwegende dat de veranderopgave	inburgering	de perverse prikkels in die marktwerking onvoldoende aanpakt; overwegende
De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat in het nieuwe	inburgeringsstelsel	de norm van het te behalen taalniveau B1 is;
De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat in het nieuwe	inburgeringsstelsel	de norm van het te behalen taalniveau B1 is;
tekortkomingen in het huidige inburgeringsstelsel; overwegende dat in het nieuwe	inburgeringsstelsel	de zogenoemde "Z-route" is opgenomen waarin gemeenten maatwerk
van groot belang is dat iemand die slaagt voor het	inburgeringsexamen,	ook daadwerkelijk de taal beheerst en klaar is voor
van groot belang is dat iemand die slaagt voor het	inburgeringsexamen,	ook daadwerkelijk de taal beheerst en klaar is voor
stereotyperend lesmateriaal; verzoekt de regering bij het herzien van het	inburgeringsbeleid	ook een moderniseringsslag voor de vragen van het inburgeringsexamenonderdeel
stereotyperend lesmateriaal; verzoekt de regering bij het herzien van het	inburgeringsbeleid	ook een moderniseringsslag voor de vragen van het inburgeringsexamenonderdeel
Een tweetal moties. De eerste is erop gericht om foute	inburgeringsbureaus	ook vóórdat we de nieuwe inburgeringswet hebben het leven
doorgeslagen marktwerking heeft geleid tot perverse prikkels voor aanbieders van	inburgeringscursussen;	overwegende dat de regering inburgering van statushouders onder regie
doorgeslagen marktwerking heeft geleid tot perverse prikkels voor aanbieders van	inburgeringscursussen;	overwegende dat de regering inburgering van statushouders onder regie
excuus om niet te kunnen voldoen aan de vereisten voor	inburgering;	overwegende dat dit excuus kan leiden tot inburgeringsfraude en
bestaande gevallen nog altijd te maken hebben met het huidige	inburgeringsbeleid;	overwegende dat een aantal inburgeraars niet-verwijtbaar met schulden
van frauderende taalscholen en van de tekortkomingen in het huidige	inburgeringsstelsel;	overwegende dat in het nieuwe inburgeringsstelsel de zogenoemde "Z-
met werkgeversorganisaties, vakbonden, vluchtelingenorganisaties en andere maatschappelijke organisaties om het	inburgeringsstelsel	nieuwe stijl zo effectief en doelmatig mogelijk vorm te
met werkgeversorganisaties, vakbonden, vluchtelingenorganisaties en andere maatschappelijke organisaties om het	inburgeringsstelsel	nieuwe stijl zo effectief en doelmatig mogelijk vorm te
organisaties, zoals die waar mijn moties om vragen, om het	inburgeringsstelsel	nieuwe stijl zo effectief en doelmatig mogelijk vorm te
en VNG aan het CPB vragen de kosten van het	inburgeringsstelsel	nieuwe stijl te onderzoeken; verzoekt de regering de ervaringsdeskundigheid
in de Nederlandse samenleving; overwegende dat een ontheffing van de	inburgeringsplicht	op basis van aantoonbaar geleverde inspanning deze vereiste ondermijnt;
inspanning deze vereiste ondermijnt; verzoekt de regering ontheffing van de	inburgeringsplicht	op basis van aantoonbaar geleverde inspanning onmogelijk te maken,
ontheffing van de inburgeringsplicht; verzoekt de regering ontheffing van de	inburgeringsplicht	op basis van door inburgeraars aangevoerd analfabetisme onmogelijk te
niets in het AO een groot punt gemaakt van de	inburgeringsexamens	op het onderdeel Kennis Nederlandse Maatschappij. Wij hebben namelijk

een motie op het belangwekkende punt van culturele integratie en	inburgering.	De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat er grote
Voorzitter. Ik heb twee moties. Eén motie gaat over het	inburgeringsbeleid.	De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat de gemeentes
om te illustreren wat mensen allemaal moeten leren voor het	inburgeringsexamen.	De voorganger van deze minister wilde na Kamervragen van
in staat moeten worden gesteld om een zo optimaal mogelijk	inburgeringstraject	aan te bieden; verzoekt de regering om in overleg
in staat moeten worden gesteld om een zo optimaal mogelijk	inburgeringstraject	aan te bieden; verzoekt de regering om in overleg
het toezicht op de kwaliteit en de financiën van de	inburgering	aan te scherpen, met een grotere betrokkenheid van de
de inburgeraar; verzoekt de regering een reële prijs voor de	inburgering,	conform de Wmo, in de wet te verankeren, en
de inburgeraar; verzoekt de regering een reële prijs voor de	inburgering,	conform de Wmo, in de wet te verankeren, en
de inburgeraar; verzoekt de regering een reële prijs voor de	inburgering,	conform de Wmo, in de wet te verankeren, en
in de nieuwe Wet inburgering te regelen dat aanbieders van	inburgeringscursussen	geen winsttoegmerk mogen hebben en eventuele meeropbrengsten ten goede
in de nieuwe Wet inburgering te regelen dat aanbieders van	inburgeringscursussen	geen winsttoegmerk mogen hebben en eventuele meeropbrengsten ten goede
die niet binnen de gestelde tijd geslaagd is voor de	inburgering,	geen enkele inburgerweigeraar en zelfs geen inburgerfraudeur ons land
op welke manier gemeenten inburgeringsplichtigen die nog niet aan hun	inburgeringsplicht	hebben voldaan kunnen ondersteunen bij het vinden van een
op welke manier gemeenten inburgeringsplichtigen die nog niet aan hun	inburgeringsplicht	hebben voldaan kunnen ondersteunen bij het vinden van een
erop gericht om foute inburgeringsbureaus ook vóórdat we de nieuwe	inburgeringswet	hebben het leven al een stukje zuurder te maken,
overwegende dat er signalen komen uit de maatschappij dat sommige	inburgeringsexamenvragen	niet bij te lijken dragen aan dit gestelde doel;
overwegende dat er signalen komen uit de maatschappij dat sommige	inburgeringsexamenvragen	niet bij te lijken dragen aan dit gestelde doel;
die analfabeet zijn, analfabetisme voorwenden of om andere redenen het	inburgeringstraject	niet binnen de door de wet gestelde tijd afronden;
commissie vaak stevige discussies als het gaat over integratie en	inburgering.	Dat is prima, want er zijn stevige inhoudelijke verschillen
bij hen geen directe arbeidsrelatie is. Die worden dus direct	inburgeringsplichtig.	Dat lijkt mij ook niet onlogisch voor derdelanders die
en inhoudelijk identiek is aan het verplichte onderdeel van de	inburgering "	Kennis Nederlandse Maatschappij"; constaterende dat inburgeraars die een mbo-
burgerschap inhoudelijk identiek is aan het verplichte onderdeel van de	inburgeringscursus	Kennis Nederlandse maatschappij; constaterende dat inburgeraars die een mbo-
dat inburgeraars erbij gebaat zijn om zo snel mogelijk de	inburgering	af te ronden zodat zij kunnen participeren in de
dat inburgeraars erbij gebaat zijn om zo snel mogelijk de	inburgering	af te ronden zodat zij kunnen participeren in de
de regering een stevige positie en goede arbeidsvoorwaarden van docenten	inburgering	als inzet te nemen bij de uitwerking van het
alle Britten die na 29 maart hierheen komen derdelanders en dus	inburgeringsplichtig	als ze naar Nederland verhuizen. Het is belangrijk om

onder regie van gemeenten wil brengen, maar dat het programma	voorbürgering	bij het COA belegd blijft; verzoekt de regering in
aanpak een onderzoek te betrekken naar de vraag of het	inburgeringsonderwijs	bij roc's ondergebracht kan worden, en gaat over
verzoekt de regering om te onderzoeken op welke manier gemeenten	inburgeringsplichtigen	die nog niet aan hun inburgeringsplicht hebben voldaan kunnen
verzoekt de regering om te onderzoeken op welke manier gemeenten	inburgeringsplichtigen	die nog niet aan hun inburgeringsplicht hebben voldaan kunnen
de regering om voor het ontwikkelen van de nieuwe Wet	inburgering	ervaringsdeskundigheid in te zetten door in gesprek te gaan
de regering om voor het ontwikkelen van de nieuwe Wet	inburgering	ervaringsdeskundigheid in te zetten door in gesprek te gaan
op van middelen. De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat	inburgering	gericht moet zijn op participatie in de samenleving, en
De eerste motie: De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat	inburgering	gericht moet zijn op participatie in de samenleving, en
Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat de marktwerking in de	inburgering	heeft geleid tot bureaucratie, weinig slagingskansen en lange wachttijden;
het maximale leenbedrag heeft gebruikt, maar nog niet aan de	inburgeringsplicht	heeft voldaan; overwegende dat veel van deze inburgeraars de
Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat het huidige stelsel van	inburgering	helaas kwetsbaar is gebleken voor fraude; constaterende dat — zolang
Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat het huidige stelsel van	inburgering	helaas kwetsbaar is gebleken voor fraude; constaterende dat — zolang
gehoord de beraadslaging, overwegende dat de minister in 2020 een nieuw	inburgeringsstelsel	introduceert; constaterende dat in het nieuwe stelsel gemeenten zeggenschap
gehoord de beraadslaging, overwegende dat de minister in 2020 een nieuw	inburgeringsstelsel	introduceert; constaterende dat in het nieuwe stelsel gemeenten zeggenschap
zich meteen definitief willen vestigen in Nederland. Worden zij meteen	inburgeringsplichtig,	is dan onze vraag. Want ook daarin wijken wij
het AO steeds geen antwoord gekregen. Dank u wel, voorzitter.	Inburgering	is een onderdeel van iets in de maatschappij waar
voor fraude; constaterende dat — zolang er nog geen nieuwe Wet	inburgering	is — er beperkte formele mogelijkheden zijn om verkeerde keuzes
voor fraude; constaterende dat — zolang er nog geen nieuwe Wet	inburgering	is — er beperkte formele mogelijkheden zijn om verkeerde keuzes
we hetzelfde doel. Dit antwoord klinkt net als zo'n	inburgeringsvraag,	maar ik wacht af. Dat punt van die rare
ook toe opgeroepen. Hij is niet alleen de minister van	Inburgering,	maar ook de minister van Samenleving en Integratie. Daar
het AO voorgesteld om te kijken of er toch een	inburgeringsplicht	mogelijk is voor de mensen die onder het Chavez-
het CDA voor Turkse nieuwkomers of het met het nieuwe	inburgeringsstelsel	mogelijk wordt om per individu te kijken of een
de regering in de nadere uitwerking van de nieuwe Wet	inburgering	mogelijke perverse prikkels die leiden tot afschakelen naar snellere
de regering in de nadere uitwerking van de nieuwe Wet	inburgering	mogelijke perverse prikkels die leiden tot afschakelen naar snellere
overwegende dat het van groot belang is dat in het	inburgeringstraject	naast taal en werk ook de kernwaarden van de
overwegende dat het van groot belang is dat in het	inburgeringstraject	naast taal en werk ook de kernwaarden van de

dat mensen die niet voldoen aan de geldende eisen aangaande	inburgering	of frauderen of weigeren in te burgeren, niets in
een asielzoeker teneinde te kunnen werken aan zijn of haar	inburgering	of uitzetting; verzoekt de regering om in Europees en
en malafide praktijken onder een deel van de aanbieders van	inburgeringscursussen;	spreekt uit dat overheidsgeld niet mag verdwijnen in winsten
en malafide praktijken onder een deel van de aanbieders van	inburgeringscursussen;	spreekt uit dat overheidsgeld niet mag verdwijnen in winsten
overwegende dat de gemeentes een grotere rol krijgen in het	inburgeringsbeleid,	waardoor het risico bestaat dat er verschillen tussen gemeentes
fraude gebaseerd op analfabetisme die plaats zou vinden in de	inburgering,	waardoor ten onrechte een route ontstaat om onder de
juni 2020, dacht ik, effectief moet worden. Dat is dan met	inburgering.	Daar gaan we het volgende week in een AO
naar het land van herkomst of kunnen beginnen met hun	inburgeringsplicht.	Het is goed dat deze coalitie structureel extra geld
de stand van zaken van de uitwerking van het nieuwe	inburgeringsstelsel.	Ik heb afgelopen november samen met collega Paternotte aan
om het publieke belang weer terug te brengen in het	inburgeringsstelsel.	Om die ambities verder vorm te geven dien ik
is van "loopbaan en burgerschap"; constaterende dat dit tezamen het	inburgeringsonderdeel "	Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt" overbodig maakt; overwegende dat
mbo-niveaus niet leidt tot het voldoen aan de hele	inburgeringsplicht;	constaterende dat inburgeraars die een mbo-1-niveau-opleiding volgen
beleid rond inburgering; van mening dat goede arbeidsvoorwaarden van docenten	inburgering	daarbij cruciaal zijn; verzoekt de regering een stevige positie
We hebben gisteren een goed algemeen overleg gehad over het	inburgeringsbeleid,	dat nu een nieuwe weg in en de goede
Die motie betreft de kwaliteit en de kwantiteit van de	inburgeringstrajecten,	een punt waarover we een enorme discussie hebben gehad
Kamer zegt: laten we zo snel mogelijk naar een nieuw	inburgeringsstelsel	gaan. Ik wens de minister daarbij veel succes, en
dag. De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat het nieuwe	inburgeringsbeleid	gepland staat voor 2021; voorts constaterende dat het huidige inburgeringsstelsel
constateren dat wij altijd vlak voor het reces een VAO	inburgering	hebben. In het AO constateerden wij dat bijna de
inburgeringsstelsel mogelijk wordt om per individu te kijken of een	inburgeringsplicht	kan worden opgelegd. Het lijkt ons goed als dat
verschillen tussen gemeentes ontstaan; verzoekt de regering in het nieuwe	inburgeringsbeleid	landelijke kwaliteitseisen op te nemen, en gaat over tot
nieuwe inburgeringsbeleid gepland staat voor 2021; voorts constaterende dat het huidige	inburgeringsstelsel	mensen met onterechte boetes en/of schulden confronteert; verzoekt
nog meer situaties die onwenselijk zijn. Er komt een nieuw	inburgeringsstelsel	met meer maatwerk. Dus zou de minister een brede
Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat het toezicht op de	inburgering	nogal vrijblijvend is; verzoekt de regering het toezicht op
wat ons betreft geen plek in de vragen van ons	inburgeringssysteem	omdat ze stereotyperend zijn. Dus we willen daar graag
de weinige landen op de wereld die niet alleen een	inburgeringsplicht	oplegt aan mensen die de Nederlandse nationaliteit willen verwerven
en burgerschap; constaterende dat dit tezamen identiek is aan het	inburgeringsonderdeel	oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt; overwegende dat inburgeraars erbij
deze groep in ieder geval te monitoren welke rol de	inburgeringsplicht	speelt in besluiten van bedrijven over hun vestigingsland na
uit islamitische landen en voor de overige groep de oude	inburgeringswet	strak te handhaven, en gaat over tot de orde

een partner uit Brazilië halen, dan is die partner niet	inburgeringsplichtig,	terwijl dat wel geldt voor een Braziliaanse partner van
inburgering, waardoor ten onrechte een route ontstaat om onder de	inburgeringsplicht	vandaan te komen. De minister heeft aangegeven dat ook
Het gaat erom dat mensen uiteindelijk aan een aantal uren	inburgeringsplicht	voldaan moeten hebben en dan alsnog een papiertje krijgen.
ook aan het hervormen in het kader van het nieuwe	inburgeringsstelsel,	waarvan juist het idee is dat mensen veel meer
aan het eind wordt er dan wetgeving aangekondigd. Bij het	inburgeringsdebaacle	was het precies hetzelfde. Daarbij worden we al anderhalf
komende tijd een afspraak wordt gemaakt op basis waarvan die	inburgeringsplicht	weer gaat vervallen. Die mensen komen dus wel in
professionals, ervaringsdeskundigen alsook de Rekenkamer geven aan: de marktwerking bij	inburgering	werkt niet. U hoort het goed, voorzitter: zelfs Nederlander
zien en dan roepen we allemaal weer: schande dat die	inburgering	zo slecht slaagt. Maar het ene hangt natuurlijk wel
krijgen om inburgeraars primair te begeleiden naar publieke aanbieders van	inburgeringscursussen	zoals bijvoorbeeld regionale opleidingscentra, en gaat over tot de

Integratie

overheid, die mede gericht is op het bevorderen van de	integratie	van Nederlanders met een Turkse achtergrond, en gaat over
overheid, die mede gericht is op het bevorderen van de	integratie	van Nederlanders met een Turkse achtergrond, en gaat over
overheid, die mede gericht is op het bevorderen van de	integratie	van Nederlanders met een Turkse achtergrond, en gaat over
overheid, die mede gericht is op het bevorderen van de	integratie	van Nederlanders met een Turkse achtergrond, en gaat over
overheid, die mede gericht is op het bevorderen van de	integratie	van Nederlanders met een Turkse achtergrond, en gaat over
overheid, die mede gericht is op het bevorderen van de	integratie	van Nederlanders met een Turkse achtergrond, en gaat over
heeft, de groepen die zich ook zorgen maken over de	integratie	van de Nederlanders en de ongewenste beïnvloeding, een keer
hebben wij het gehad over een aantal weeffouten in het	integratiebeleid	van de afgelopen jaren. Daarover heb ik twee moties.
heer Özdil. Hij wordt aangesproken op zijn achtergrond als woordvoerder	integratie	van GroenLinks. Voorzitter. Hier worden inderdaad een aantal verbanden
en gaat die faciliteren en subsidiëren om in Turkije de	integratie	van Nederlandse immigranten te bevorderen. Zo'n vreemde gang
gaat wel over integratie en, in dit geval, over de	integratie	van arbeidsmigranten. We zien daar een toenemende problematiek rond
mooi betoog van de heer Kuzu, als het gaat om	integratie	van migranten in de politiek. Daar ben ik absoluut
in beeld te krijgen. Maar ik heb bij het WGO	Integratie	van minister Koolmees begrepen dat hij de Kamer nog
gevoed en gecultiveerd, waarbij onware denkbeelden worden verspreid en de	integratie	van vluchtelingen wordt tegengewerkt; overwegende dat vanuit de samenleving
een onlosmakelijk en integraal onderdeel te laten uitmaken van het	integratiebeleid,	en gaat over tot de orde van de dag.
een onlosmakelijk en integraal onderdeel te laten uitmaken van het	integratiebeleid,	en gaat over tot de orde van de dag.
elkaar kunnen houden. Dank u wel, voorzitter. Voor een goede	integratie	en participatie heb je ook wederzijdse acceptatie nodig. Om
worden gesteld aan arbeidsmigranten uit EU-landen; van mening dat	integratie	en participatie voor deze groep lastig worden bereikt en

is meester in het vooruitschuiven van problemen, helemaal waar het	integratie	en assimilatie betreft. Iedere keer wordt er een onderzoek
zijn dan vrouwen; overwegende dat dit niet bijdraagt aan de	integratie	en emancipatie van vrouwelijke nieuwkomers terwijl werk juist ook
Ik heb een motie op het belangwekkende punt van culturele	integratie	en inburgering. De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat
in deze commissie vaak stevige discussies als het gaat over	integratie	en inburgering. Dat is prima, want er zijn stevige
ongecontroleerde arbeidsmigratie, toezicht op arbeidsvoorwaarden en oneerlijke concurrentie, inzetten op	integratie	en taalonderwijs, goede huisvesting, aanpak van ontwrichting en spreiding
zet; verzoekt de regering om te kappen met de term "	integratie"	en te beginnen met het bevorderen van wederzijdse acceptatie
is dat een vreemde mogendheid scholing financiert die participatie en	integratie	in de Nederlandse maatschappij belemmert; verzoekt de regering om
hebben namelijk het idee dat het weinig bijdraagt aan de	integratie	in de Nederlandse maatschappij en de mogelijkheid om mee
is dat een vreemde mogendheid scholing financiert die participatie en	integratie	in de Nederlandse maatschappij belemmert; verzoekt de regering om
is dat een vreemde mogendheid scholing financiert die participatie en	integratie	in de Nederlandse maatschappij belemmert; verzoekt de regering om
is dat een vreemde mogendheid scholing financiert die participatie en	integratie	in de Nederlandse maatschappij belemmert; verzoekt de regering om
zorgelijke inmenging vanuit Turkije, die grote gevolgen heeft voor de	integratie	in Nederland. Ik heb de minister gevraagd om een
gek genoeg vooral aan een vertrekkers. D66 heeft namelijk vier	integratiemoedvoeders	in drie jaar gehad, maar er was één stabiele
van een contrastrategie en dit door de vorige minister van	Integratie	enkel is ingevuld door gesprekken te voeren met de
van een contrastrategie en dit door de vorige minister van	Integratie	enkel is ingevuld door gesprekken te voeren met de
van een contrastrategie en dit door de vorige minister van	Integratie	enkel is ingevuld door gesprekken te voeren met de
van een contrastrategie en dit door de vorige minister van	Integratie	enkel is ingevuld door gesprekken te voeren met de
van een contrastrategie en dit door de vorige minister van	Integratie	enkel is ingevuld door gesprekken te voeren met de
van een contrastrategie en dit door de vorige minister van	Integratie	enkel is ingevuld door gesprekken te voeren met de
en vergaande diasporapolitiek voert in Nederland; constaterende dat dit de	integratie	niet bevordert, en leidt tot spanningen in de Nederlandse
en vergaande diasporapolitiek voert in Nederland; constaterende dat dit de	integratie	niet bevordert, en leidt tot spanningen in de Nederlandse
en vergaande diasporapolitiek voert in Nederland; constaterende dat dit de	integratie	niet bevordert, en leidt tot spanningen in de Nederlandse
en vergaande diasporapolitiek voert in Nederland; constaterende dat dit de	integratie	niet bevordert, en leidt tot spanningen in de Nederlandse
en vergaande diasporapolitiek voert in Nederland; constaterende dat dit de	integratie	niet bevordert, en leidt tot spanningen in de Nederlandse
De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat het programma Verdere	Integratie	op de Arbeidsmarkt ertoe moet leiden dat de achterstanden
Aan de andere kant vraagt hij voor het programma Verdere	Integratie	op de Arbeidsmarkt meer geld. Kennelijk is er dus

regering in kaart te brengen hoe het verschil in geslaagde	integratie	op de arbeidsmarkt tussen Nederland en andere West-Europese
dat door het kabinet in gang is gezet: verdere aanpak	integratie	op de arbeidsmarkt. Zo heet het programma. Ik kan
ze onderdelen van het verhaal van DENK erbij gaat halen.	Integratie	is belangrijk waar het gaat om mensen die hiernaartoe
de orde van de dag. Het standpunt van DENK over	integratie	is duidelijk. Ik zal proberen om het opnieuw uit
kennismakingsgesprek met de minister, door zijn ministerie wel degelijk over	integratie	is gesproken met verschillende Turkse organisaties, waaronder Diyanet, zelfs
langer Turks-religieuze stromingen en organisaties als gesprekspartner specifiek voor	integratie	te gebruiken. Maar klopt het dat op 26 november, na
in Turkije werken en blijven daar wonen. Ankara besluit daarom	integratiebeleid	te maken. Vervolgens haalt de Turkse overheid zeer conservatieve
mee zijn om constant door de hoepel van het begrip "	integratie"	te moeten springen; overwegende dat de term "integratie" discriminerend
statelijke actor. Dan is mijn vraag aan de minister van	Integratie:	wat van het toekomstige beleid zouden we nu al
wordt door een miljoen mensen. Daar moet een minister van	Integratie	wat van vinden. Misschien kan dat juist de polarisatie
steentje bij. Er bij voorbaat van uitgaan dat het anti-	integratief —	wat ik een bijzondere term vind — is als je
aan de hand is met Nederland. Hij pleit altijd voor	integratie.	Dat doet zijn partij ook. Maar wat hier gebeurt,
verantwoordelijkheid — en ik ben zelf als minister natuurlijk bezig met	integratie.	Dat waardeer ik ook, maar tegelijkertijd zien we dat
eigenlijk zei dat we zouden moeten ophouden met de term "	integratie",	dat dat stigmatiserend is, dat mensen hier zijn en
had ik hem graag horen zeggen maar helaas. In het	integratiedebat	dat we altijd met elkaar voeren, zou je willen
verblijfsrechtelijke procedures zo snel mogelijk worden afgerond, zodat snel met	integratie	kan worden gestart dan wel terugkeer naar het land
verblijfsrechtelijke procedures zo snel mogelijk worden afgerond, zodat snel met	integratie	kan worden gestart dan wel terugkeer naar het land
aan GroenLinks heeft toegezegd niet meer in de context van	integratie	met Diyanet en andere Turkse religieuze stichtingen en organisaties
want het was altijd al raar dat Nederlandse ministers van	Integratie	met een buitenlands ministerie overleg pleegden over Nederlandse burgers.
en het maken van persoonlijke plannen voor zo snel mogelijke	integratie;	verzoekt de regering in gesprek te gaan met gemeenten
en het maken van persoonlijke plannen voor zo snel mogelijke	integratie;	verzoekt de regering in gesprek te gaan met gemeenten
belangrijke thema's zijn voor alle Nederlanders; van mening dat	integratie	vooral gaat over wortelschieten, burgerschap, vermenging en het omarmen
constaterende dat de door het CBS en SCP gepubliceerde Jaarrapport	Integratie	vooral over onderwijs, werk, inkomen, gezondheid en criminaliteit gaat;
dat onderzoek. De heer Kuzu zegt: kappen met de term "	integratie",	want daarmee worden mensen aangesproken op hun achtergrond. Maar
is een historische stap in de geschiedenis van het Nederlandse	integratiebeleid,	want het was altijd al raar dat Nederlandse ministers
minister van Inburgering, maar ook de minister van Samenleving en	Integratie.	Daar hoort ook een minister bij die zich actief
de beïnvloeding van Turkije beoogt, is precies datgene, namelijk anti-	integratie.	Dus het is segregatie, het is mensen juist bij

iedere Turkse religieuze club ook een goede gesprekspartner is voor	integratiebevordering.	En de vrijheid van onderwijs betekent al helemaal niet
van herkomst, dan leidt dat niet per saldo tot minder	integratie.	Het leidt niet per saldo tot minder loyaliteit. We
motie horen zeggen dat we moeten kappen met de term "	integratie".	Hij zegt nu dat het hem dan gaat om
indienen naar aanleiding van het algemeen overleg over inburgering en	integratie.	Ik heb er drie. De Kamer, gehoord de beraadslaging,
hen over mijn integratiebeleid; zij zijn geen onderdeel van het	integratiebeleid.	Maar zou het dan een idee zijn om juist
In plaats van segregatie en isolatie, moeten wij streven naar	integratie.	We willen ook dat er volstrekte openheid komt over
en religie. Ik heb ook vaak genoeg tijdens debatten over	integratie	aangegeven dat dat de tendens is van de afgelopen
veel mensen hun heil in Nederland zoeken en dat de	integratie	achterblijft. De bereidheid om echte vluchtelingen te helpen is
verkenning hebt, waarbij er aanwijzingen zijn voor een mogelijk anti-	integratief,	antidemocratisch of antirechtsstatelijk karakter. Wanneer daar sprake van is,
merkte ik al toen ik de microfoon weer losliet. Anti-	integratief,	antidemocratisch ... Die hele opsomming. Wat de beïnvloeding van Turkije
van de dag. Tot slot wil ik de minister van	integratie	bedanken dat hij bevestigend heeft geantwoord ... Dank u wel.
weer. Maar uiteindelijk is de vraag aan de minister van	Integratie:	bent u bereid meer structureel beleid hiertegen te gaan
verkiezingen van de Tweede Kamer; overwegende dat politieke participatie de	integratie	bevordert; verzoekt de regering te onderzoeken of het migrantenkiesrecht
de gastarbeiders in Nederland. Het leidde tot grote problemen met	integratie,	compleet gescheiden wijken en spanningen tussen bevolkingsgroepen, ondanks het
kiezen. Maar daar waar dat leidt tot een gebrek aan	integratie,	daar waar het haaks staat op de rechtsstaat, daar
we ook moeten kijken naar wat dat doet met de	integratie,	de polarisatie en de segregatie in ons land. Dan
om te zien dat de minister die verantwoordelijk is voor	integratie,	die handschoen niet wil oppakken. U kunt toch wetenschappelijk
het begrip "integratie" te moeten springen; overwegende dat de term "	integratie"	discriminerend is omdat die Nederlanders op grond van hun
veel onderwerpen aan de orde gekomen, waaronder het tegenwerken van	integratie	door ongewenste buitenlandse beïnvloeding. Ik wil daarover de volgende
afkomst tot onderwerp van overheidsbeleid maakt; van mening dat het	integratiebeleid	eenzijdig is, omdat het primair gericht is op aanpassing
en gepamper waarmee wij mensen hier ontvangen, waardoor we hun	integratie	eerder belemmeren dan stimuleren. Dat is precies wat de
tot elkaar te komen? Atijd. Deze minister gaat wel over	integratie	en, in dit geval, over de integratie van arbeidsmigranten.
ene kant zegt hij: we moeten kappen met de term "	integratie";	er is geen probleem. Aan de andere kant ... Ik
constaterende dat de commissie-Blok in 2004 al constateerde dat de	integratie "	geheel of gedeeltelijk geslaagd" is en dat een "prestatie
en dat een "prestatie van formaat" noemde; spreekt uit dat	integratie	geldt voor nieuwkomers en niet voor Nederlanders die al
zeggen dat er niet echt een integratieprobleem is, dat de	integratie	geslaagd is en dat we moeten kappen met de
wat er gebeurt. Dan wordt er door de minister voor	integratie	gezegd: de opzet van Pegida is niet geslaagd. Dit
van de mate waarin wij erin slagen de immigratie en	integratieproblemen	het hoofd te bieden. Leerachterstanden in het onderwijs. Agressie

voel me geen Nederlander"? Ik vind dat de minister van	Integratie	hierop een actieve strategie zou moeten ontwikkelen. Ik begrijp
groepen Nederlanders buiten de samenleving plaatst; van mening dat het	integratiebeleid	inherent discriminatoir is, omdat dit beleid louter bepaalde groepen
ieder geval vanochtend horen zeggen dat er niet echt een	integratieprobleem	is, dat de integratie geslaagd is en dat we
en die gaat erover dat werk de beste vorm van	integratie	is. De Kamer, gehoord de beraadslaging, overwegende dat iedereen
constaterende dat aan het werk gaan de beste vorm van	integratie	is; overwegende dat werkgevers aangeven niet altijd voldoende te
de beraadslaging, van mening dat de kunstmatige en beleidsmatige term "	integratie"	negatieve effecten heeft op de sociale cohesie, omdat de
Turkse gemeenschap, bij wie wel degelijk sprake is van een	integratieprobleem,	ook als zij hier al hun hele leven wonen?
op het debat dat ik had met de minister van	Integratie	over de mate waarin Diyanet Nederland er wel of
de Koran om dat voorbeeld te volgen. Dat kan een	integratief	probleem vormen. Dan polariseer ik niet, dan ben ik
met de uitvoering van deze motie? Voorzitter. De minister van	Integratie	schrijft dat hij in overleg is met vertegenwoordigers van
het beleid van Erdogan. De bemoeienis vanuit Ankara houdt de	integratie	verder tegen en leidt tot het importeren van spanningen.
het omarmen van Nederlanderschap; verzoekt de regering om het Jaarrapport	Integratie	voortaan te publiceren onder de noemer "Jaarrapport Sociale Staat
de beraadslaging, constaterende dat het aangekondigde ontzorgingsbeleid aangaande inburgering en	integratie	zal leiden tot een aanzuigende werking op migratie naar
lang en kort over praten, daar hebben we over gewisseld.	Integratie,	zei de minister van Sociale Zaken, is een lang
de minister zegt: ik spreek niet met hen over mijn	integratiebeleid;	zij zijn geen onderdeel van het integratiebeleid. Maar zou
gebeurt dat in Overloon. Het zijn reële zorgen. Immigratie en	integratie	zijn de hoofdbrekers van deze tijd. Mensen hebben het
is het wel hoe groot de zorgen over migratie en	integratie	zijn. We hebben het ook wel heel vaak aangekaart.